

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

31

СНЕЖНЯ 2014 г.

СЕРАДА

№ 248 (27858)

Кошт 1800 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Новы год ужо не тое што ў дарозе — ён ужо на парозе, чакае толькі заветных дванаццаці ўдараў гадзінніка, каб пад радасныя воклічы, пажаданні добра і шчасця, звон келіхаў увайсці ў кожны дом. Спадзяёмся, што вы, нашы шануюныя чытачы, сустрэнеце яго менавіта так, як марылі і хацелі, — з сям'ёй, з каханымі, з сябрамі, у ціхім утульным доме або ў шумнай кампаніі. Галоўнае, каб побач з вамі ў гэтыя хвіліны былі самыя блізкія, самыя родныя людзі, бо, кажучь, з кім Новы год сустрэнеш, з тым яго і правядзеш.

А паколькі вы чытаеце гэтыя радкі, мы цешым сябе надзеяй, што і «Звязда» будзе прысутнічаць на вашым свяце. І што ў Новым годзе на старонках газеты ў нас з вамі будуць новыя цёплыя сустрэчы, шчырыя размовы, мы разам будзем шукаць і знаходзіць адказы на актуальныя пытанні, абмяркоўваць хвалюючыя тэмы, дзяліцца добрымі навінамі.

Мы вас любім, мы працуем для вас. Мы зычым усім сваім чытачам здароўя, сямейнага дабрабыту, натхнення на добрыя справы. Сонца ў вашы вокны, цяпла нават у самую сцюжу! Хай 2015-ы стане годам патрэбных набыткаў і здзяйснення жаданняў.

Сустрэнемся ў наступным годзе (а дакладней, праз два дні).

Вашы звяздоўцы.

Фота: А. А. Кішчэўка

ISSN 1990 - 763X

14248 >

9 771990 763008

Няхай нам шчасціць!

ВЫТРЫМАЦЬ ЭКЗАМЕН

Іспытам для ўсёй улады назваў Прэзідэнт надыходзячы год

Аляксандр Лукашэнка звярнуў на гэта ўвагу ў час прадстаўлення на пасадзе кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Косінца.

«Будучы год — экзамен для ўсёй улады, народ дасць ацэнку нашай агульнай працы, — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Ніякіх надзвычайных задач у нас няма. Задачы ранейшыя — зберагчы мір і парадак у краіне, забяспечыць рост эканомікі і годны ўзровень жыцця людзей». Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што не бачыць прычын для росту цэн, паколькі сабекошт прадукцыі не павялічыўся, не выраслі ў цане складнікі сабекошту (гэта рэсурсы і сыравіна).

«Пасада кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта — адна з ключавых у нашай сістэме кіравання. Не раз мы казалі: Адміністрацыя Прэзідэнта — гэта штаб кіраўніка дзяржавы. І ад таго, што ўзначаліць гэты штаб, залежыць многае», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. Ён ахарактарызаваў Аляксандра Косінца як вопытнага і валавога кіраўніка. Прэзідэнт Беларусі лічыць, што ініцыятыўнасць, энергічнасць, рашучасць, дзелавая хватка Аляксандра Косінца — гэта тыя якасці, якія дадуць магчымасць яму паспяхова справіцца з новымі высокімі абавязкамі. Ён надасць рабоце Адміністрацыі Прэзідэнта новую магутную энергетыку.

У калектыве Адміністрацыі Прэзідэнта ўліваюцца і два новыя намеснікі — Мікалай Снапкоў і Ігар Бузоўскі. У свой час яны працавалі ў Адміністрацыі Прэзідэнта. У абодвух за плячамі сур'ёзны вопыт кіруючай работы. Мікалай Снапкоў быў міністрам эканомікі, Ігар Бузоўскі ўзначальваў найбуйнейшую маладзёжную арганізацыю. Кіраўнік дзяржавы выказаў упэўненасць, што яны годна справяцца з даручанымі ім новымі ўчасткамі работы.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што яго галоўныя патрабаванні да кадраў застаюцца нязменнымі. Паводле яго слоў, новыя назначэнні далі старт працэсу амаладжэння кадраў. «І такі курс будзе прадоўжаны ва ўсіх сферах нашага жыцця», — заявіў Прэзідэнт.

Работа з кадрамі — ключавая задача Адміністрацыі Прэзідэнта. «Мае патрабаванні вядомыя: прафесіяналізм, поўная самааддача ў рабоце і, галоўнае, вынік. Яшчэ дадаў бы — самаадданае служэнне людзям», — сказаў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што найважнейшым пазначнем з'яўляецца павышэнне адказнасці кадраў. «Чым хутчэй змяняецца становішча вакол нашай дзяржавы, чым больш вострым яно становіцца, тым стражэй будзем патрабаваць з кіруючых кадраў», — заявіў Прэзідэнт Беларусі.

Доказ гэтага — прыняты дэкрэт аб ўзмацненні патрабаванняў да кіруючых кадраў і работнікаў арганізацый. «Калі нехта учора скардзіўся на недахоп паўнамоцтваў, сёння — калі ласка, працуйце, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Але на раўне з атрыманымі правамі адказвайце за даручаную справу».

Паводле слоў Прэзідэнта, так званы праславуці чалавечы фактар становіцца вызначальным на кожным рабочым месцы — ад радовага рабочага і сельскага працаўніка да прэм'ер-міністра.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што наперадзе вялікая работа па дэбюракратызацыі механізмаў кіравання ва ўсіх сферах жыцця. «Вось ваша разам з урадам найбліжэйшая прыярытэтная задача. Ва ўсіх дзяржорганаў ёсць рэзервы для ўдасканалення работы», — заявіў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што, безумоўна, галоўным эканамічным штабам краіны з'яўляецца ўрад. Яму разам з Нацбанкам дадзены ўсе неабходныя паўнамоцтвы і рычагі кіравання. «Аднак побач з урадам павінны працаваць і ўсе іншыя органы ўлады — мясцовыя, рэгіянальныя, і Адміністрацыя Прэзідэнта, і Камітэт дзяржкантролю, — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Праблема ў нас агульная — не дапусціць эканамічных узрушэнняў, абараніць нашых людзей і выйсці на станоўчы рост у надыходзячым годзе».

Работа са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб з'яўляецца найважнейшым напрамкам дзейнасці Адміністрацыі Прэзідэнта, падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. «Я чакаю тут эфектыўнай працы», — сказаў ён.

«Я разумею, як загрузана Адміністрацыя Прэзідэнта зваротамі. Але недапушчальна, калі часам гэтыя лісты прыходзяць да таго, на каго скардзяцца грамадзяне або калектывы. У наступным годзе я знайдзю магчымасць камісійна правярыць, як выконваюцца мае ўказанні ў гэтым плане», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

«Ёсць людзі, якія звяртаюцца да Прэзідэнта як у апошнюю інстанцыю. І трэба падумаць, як дапамагчы гэтым людзям», — сказаў беларускі лідар. Ён адзначыў, што ёсць і такая катэгорыя людзей, якія скардзяцца, калі трэба і не трэба, але іх — меншасць.

Кіраўнік дзяржавы заявіў, што сістэму працы са зваротамі грамадзян трэба ўдасканаліць і варта памятаць, што дэбюракратызацыя была і застаецца ключавым напрамкам палітыкі ў Беларусі, дэбюракратызацыя — асабістая адказнасць кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта.

Гаворачы аб ідэалагічнай працы, якая павінна быць пад сталым кантролем Адміністрацыі Прэзідэнта, Аляксандр Лукашэнка адзначыў,

што важны непасрэдны кантакт з людзьмі. На думку кіраўніка дзяржавы, неабходна зноў прааналізаваць працу вядучых СМІ. «Ад іх патрабуецца максімум творчасці, і пры гэтым трэба забяліць і весяліць, але і тлумачыць, і калі хочаце, выхоўваць», — лічыць Прэзідэнт.

Працягваючы тэму ідэалагічнай працы, Аляксандр Лукашэнка сказаў: «Кожны кіраўнік — і вобласці, і горада, і раёна, і асобнага прадпрыемства — павінен памятаць: менавіта ён з'яўляецца галоўным ідэалагам на даручанай яму тэрыторыі або арганізацыі. Забываць пра ідэалагічную працу за бягучымі вытворчымі праблемамі нельга нікому. Паспехі на прадпрыемстве павінны быць асновай для ідэалагічнай працы».

Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што ў поле зроку Адміністрацыі Прэзідэнта павінны знаходзіцца пытанні не толькі ўнутранай, але і знешняй палітыкі. «Геапалітычнае становішча і ў свеце, і вакол нашай краіны становіцца ўсё больш складаным», — падкрэсліў Прэзідэнт. Паводле яго слоў, задачу па выпрацоўцы і рэалізацыі аперяджальных дзеянняў у адказ на знешнія пагрозы трэба вырашаць ва ўзаемадзеянні з урадам і МЗС.

Наступны год стане ключавым для Беларусі па многіх напрамках. У прыватнасці, стане рэальнасцю Еўразійскі эканамічны саюз. Тут, па словах Прэзідэнта, нельга дапусціць страты ўласных інтарэсаў.

«Асобнае пытанне — стасункі з Захадам, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Так, ёсць станоўчыя моманты як у палітычнай, так і ў эканамічнай галіне. Давайце будзем працягваць працу ў гэтым кірунку. Але ні ў якім разе нельга дапусціць ціску на нас. Ні з Захаду, ні з Усходу ціск непрымальны, асабліва з выбарамі». Беларусь праводзіць шматвектарную знешнюю палітыку, падкрэсліў Прэзідэнт.

Наконт стасункаў з Расіяй ён сказаў: «Нам сёння гэтую краіну ніхто ў свеце не заменіць. Беларусь не будзе дзейнічаць на шкоду брацкай Расіі».

Гаворачы аб супрацоўніцтве з Захадам, Прэзідэнт адзначыў: «Мы мяжуем з Захадам і не хочам ніякіх сутыкненняў — ні палітычных, ні дыпламатычных. Палова нашага гандлю там. Калі Запад працягне нам руку супрацоўніцтва, то трэба гэтым скарыстацца. Мы будзем імкнуцца да нармалізацыі адносін з Захадам. Калі яны хочуць з намі на роўных супрацоўнічаць і даюць сігнал да гэтага, мы прыем гэты сігнал. Мы заўсёды казалі пра гэта — давайце садзіцца за стол перамоў і дамаўляцца».

ГРАШОВЫЯ ПРЫЯРЫТЭТЫ

Стратэгічная задача Нацбанка — умацаваць давер да беларускага рубля

Пра гэта заявіў Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка, прадстаўляючы на пасадзе старшыні праўлення Нацыянальнага банка Паўла Калаура, паведамляе БЕЛТА.

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што перад Нацыянальным банкам цяпер стаяць няпростыя задачы. Аляксандр Лукашэнка назваў прыярытэтнымі напрамкі ў рабоце Нацбанка, сярод якіх забяспечэнне стабільнасці нацыянальнай валюты. «Перад вамі стаіць стратэгічная задача: умацаваць давер насельніцтва, прадпрыемстваў да нацыянальнай грашовай адзінкі — беларускага рубля», — сказаў Прэзідэнт.

«Гэта азначае скарачэнне даларызаванай эканомікі. Але не шляхам штучных забарон. Патрэбны рэальныя, дзейсныя захады, якія дадуць канкрэтныя вынікі ў выглядзе прыросту дэпазітаў і крэдытаў у нацыянальнай валюце», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт падкрэсліў, што ў насельніцтва павінна быць магчымасць паўнацэнна захоўваць свае зберажэнні ў беларускіх рублях, а не ў замежнай валюце: «Людзі, атрымаўшы зарплату, не павінны кідацца ў абменнікі і крамы, пазбаўляючыся ад рублёў».

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу, што ўклады насельніцтва знаходзяцца пад абаронай дзяржавы. «Так заўсёды было і так павінна быць», — сказаў ён.

Прэзідэнт канстатаваў, што Нацыянальнаму банку на гэты момант удалося крыва стабілізаваць сітуацыю. Але кіраўнік дзяржавы патрабуе працаваць на аперяджанне: трэба ўмець прадбачыць падзеі, перш за ўсё ў пытаннях курсаў і тварэння.

Устойлівасць валютнага курсу да знешніх узрушэнняў — важны фактар, падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. «Каб наша валюта менш залежала ад іншых, яна павінна забяспечвацца нацыянальным багаццем, золатавалютнымі рэзервамі. Наша задача, а перш за ўсё ваша — не проста захаваць, а прымножыць рэзервы краіны. Для гэтага нам трэба палепшыць сальда плацежнага балансу», — рэзюмаваў Прэзідэнт.

«Няхай банкі перастануць «жываць». Вядома, нашы банкіры жывуць больш сціпла, чым у суседніх дзяржавах. Але ў параўнанні з іншымі галінамі беларускай эканомікі банкаўская сфера мае больш высокія даходы. Такага расслання не павінна быць. Банкаўская сфера не вырабляе матэрыяльных каштоўнасцяў, толькі абслугоўвае рэальную эканоміку», — сказаў Аляксандр Лукашэнка і даручыў кіраўніцтву Нацбанка знайсці шляхі вырашэння гэтай праблемы.

Прэзідэнт паставіў перад кіраўніцтвам Нацбанка шэраг задач па павышэнні эфектыўнасці банкаўскай сістэмы. «Банкі павінны больш актыўна працаваць на міжнародных рынках, прыцягваць пазыковы капітал. Нават калі гэта цяжка, а часам немагчыма», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. Ён дадаў, што банкам неабходна шукаць грошы гэтак жа, як экспартёры шукаюць новыя рынкі збыту. Беларускія банкі з замежным капіталам павінны самі выходзіць на знешнія рынкі, а не чакаць, калі ім пералічаць грошы іх мацярынскія банкі, удаклад-

ніў Аляксандр Лукашэнка. Прэзідэнт лічыць, што лепш за ўсё, каб у банкаўскую сістэму прыходзілі прамыя інвестыцыі: адкрываліся новыя банкі як з беларускім, так і з замежным капіталам. Пры гэтым кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што нельга забываць пра дзяржаўныя банкі.

Прэзідэнт запатрабаваў навесці парадак на фінансавым рынку краіны. «Наш фінансавы рынак — гэта нешта эфемернае. Навядзіце, калі ласка, тут парадак. Чалавек можа ўкладзі грошы ў тавар, валюту, а можа — у акцыі, аблігацыі прадпрыемстваў дзяржавы, — адзначыў Прэзідэнт. — Гэта ж адзін са шляхоў звязвання грошай насельніцтва, і прадпрыемствам, і дзяржаве гэта будзе выгадна. Замест таго каб за банкамі бегаць, прадпрыемствы выпускаць каштоўныя паперы, збіраюць грошы і накіруюць іх на ўласнае развіццё».

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў важнасць таго, каб у гэтай сферы не было махлярства. Для гэтага неабходны, з аднаго боку, жорсткі кантроль, з другога — фінансавая адукаванасць насельніцтва і прадпрыемстваў, лічыць Аляксандр Лукашэнка. Ён прапанаваў кіраўніцтву Нацбанка ўнесці, калі патрабуецца, заканадаўчыя ініцыятывы па развіцці фінансавога рынку, магчыма, сумесна з урадам.

Прэзідэнт звярнуў увагу кіраўніцтва Нацбанка на неабходнасць пашыраць выкарыстанне безнаўных разлікаў, паколькі гэта дазволіць палепшыць кантроль за фінансавымі плынямі ў краіне.

Паўторная дэстабілізацыя эканамічнай і фінансавай сітуацыі ў краіне недапушчальная, заявіў Прэзідэнт. «Гэтага ў краіне больш быць не можа. Нават з самых наймаверна складаных сітуацый мы павінны выходзіць годна. Запомніце, гэта ваша, перш за ўсё, зона адказнасці, ваша задача, — сказаў Прэзідэнт. — Не дай Бог гэта паўтарыцца. І меры ў дачыненні да вас будуць прыняты самыя жорсткія».

Прэзідэнт надаў Нацбанку самыя сур'ёзныя паўнамоцтвы для наладжвання сістэмы банкаўскай справы ў краіне, якая нармальна функцыянавала б. «Вы павінны кіраваць усімі банкамі ў краіне так, як вы лічыце патрэбным у імя вырашэння тых задач, якія стаяць перад Нацыянальным банкам», — заявіў Прэзідэнт.

Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка ўскладае на Нацбанк поўную адказнасць за функцыянаванне інстытутаў банкаўскай сістэмы. Павел Калаур, паводле слоў кіраўніка дзяржавы, цяпер будзе асабіста адказваць, напрыклад, за эфектыўнасць крэдытаў, якія даюць банкі. «Трэба даваць крэдыты толькі пад акупныя, жыццёва важныя для краіны праекты, пад рэальныя бізнес-планы. Калі гэта не выконваецца, значыць, банк бярэ на сябе залішняе рызыка. Так быць не павінна! Таму ўзмацніце банкаўскі кантроль», — запатрабаваў Прэзідэнт. Ён дадаў, што адказнасць за неэфектыўна выкарыстання сродкі будзе несці не толькі той, хто гэтыя грошы «закапаў у зямлю», але і той, хто бачыў, што іх не вернуць, але ўсё роўна прадаставіў.

■ Адказнасць

НОВЫХ КІРАЎНІКОЎ ПАЗНАЁМІЛІ З ПАДНАЧАЛЕННЫМІ

І акрэслілі напрамак працы

Прэм'ер-міністр Андрэй КАБЯКОЎ прадставіў на новых пасадах трох міністраў: па падатках і зборах — Сяргея Налівайку, эканомікі — Уладзіміра Зіноўскага, адукацыі — Міхаіла Жураўкова. Урад чакае:

...ад **Міністэрства па падатках і зборах** — эфектыўнага выканання ключавых задач па напаўненні бюджэту. «Важна выконваць баланс інтарэсаў дзяржавы і канкрэтнага калектыву, грамадзяніна, — сказаў прэм'ер-міністр. — Не павінна быць рашэнняў на шкоду фінансавым крыніцам арганізацыі, але і патуранняў нельга дапускаць — у краіне ўсё павінны плаціць падаткі». Гэта, падкрэсліў Андрэй Кабякоў, патрабаванне сацыяльнай справядлівасці.

...ад **Міністэрства эканомікі** — эфектыўнай працы па падрыхтоўцы і выкананні ключавых дакументаў. «Мінеканомікі заўсёды было, ёсць і будзе эканамічным

штабам урада. Гэта не толькі генератар ідэй бягучага развіцця, але і лакаматыву правядзення эканамічнай палітыкі, скіраванай на дасягненне доўгатэрміновых вынікаў. Менавіта тут ідзе адпрацоўка ключавых дакументаў па гадавых і пяцігадовых планах», — адзначыў Андрэй Кабякоў.

...ад **Міністэрства адукацыі** — працы на аперяджанне ў падрыхтоўцы кадраў для сучаснага рынку працы. Бо менавіта адукацыя прадвызначае актыўную грамадзянскую пазіцыю, прафесійна-маральныя якасці асобы, культурныя каштоўнасці. Андрэй Кабякоў падкрэсліў: «Толькі тыя краіны, якія створаць і будуць пастаянна падтрымліваць эфектыўную сістэму адукацыі на працягу ўсёй працоўнай дзейнасці чалавека, змогуць забяспечыць устойлівае развіццё эканомікі і дабрабыт чалавека».

Паводле інфармацыі БЕЛТА.

■ Май на ўвазе!

«БАЗАВАЯ» ПАВЯЛІЧЫЦЦА ДА 180 ТЫСЯЧ З 1 СТУДЗЕНЯ

Гэта прадугледжана пастановай Савета Міністраў №1255 ад 29 снежня 2014 года, паведамляе прэс-служба беларускага ўрада.

Такое павышэнне дазволіць прывесці сацыяльныя выплаты з бюджэту, якія залежаць ад базавай велічыні, у адпаведнасць з рэальным узроўнем цэн. Базавая велічыня — эканамічны паказчык, які вызначае абстрактную каштоўнасць пакупніцкай здольнасці грошай, не звязаную з ацэнкай якіх-небудзь канкрэтных матэрыяльных або нематэрыяльных даброт. Ужываецца для вылічэння многіх паказчыкаў і нарматываў у сферы працоўных праваадносін, вызначае памер штрафаў і пошлін. Акрамя таго, павышэнне базавай велічыні паўплывае на вызначэнне памеру аднаразовых дапамог педагагічным, медыцынскім і фармацэўтычным работнікам, работнікам культуры і мастацтва і іншым.

Сёння базавая велічыня ў Беларусі складае 150 тысяч рублёў.

МАРЫ ЗДЗЯЙСНЯЮЦА

Так лічыць прэм'ер-міністр Беларусі **Андрэй КАБЯКОЎ**. Падчас рэспубліканскай акцыі «Нашы дзеці» ён павіншаваў з навагоднімі святамі хлопчыкаў і дзяўчатак з 2-й гарадской дзіцячай клінічнай бальніцы Мінска.

Не ўсе дзеці, якія сёння знаходзяцца ў бальніцы, змогуць сустрэць надыходзячае свята ў коле сваіх родных. Але Андрэй Кабякоў папросіў іх не журыцца, бо Новы год — пара цудаў. «Мары спраўджаюцца, — сказаў ён малым. — Паверце, цуды бываюць. Асабліва — пад Новы год. Усё, што вы загадаеце, абавязкова здзейсніцца».

Прэм'ер-міністр падарыў аддзяленню бальніцы халадзільнік, а кожнаму дзіцяці дастаўся салодкі падарунак.

Фота БЕЛТА

У адказ дзеці ўручылі Андрэю Кабякову падарунак, зроблены сваімі рукамі, — навагоднюю ялінку, якую ён паабяцаў паставіць на свой працоўны стол. Развітваючыся, прэм'

ер-міністр пажадаў ім шчасця і, вядома, таго, што найбольш актуальна зараз для іх — ніколі больш не хварэць.

Паводле інфармацыі **БЕЛТА**.

Падарункі — ад людзей у пагонах

Дзяржаўную сацыяльна-педагагічную ўстанову «Андрэўскі дзіцячы дом» наведваў памочнік міністра абароны па ідэалагічнай рабоце ва Узброеных Сілах — начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы Міністэрства абароны **Аляксандр ГУРА**. Ад імя ваеннага ведамства генерал-маёр павіншаваў выхаванцаў з надыходзячымі святамі і ўручыў падарункі. Музычны падарунак зрабілі артысты дзіцячай студыі «Зорачка» і Акадэмічнага ансамбля песні і танца Узброеных Сіл.

Штогод ад людзей у пагонах выхаванцы гэтага дзіцячага дома атрымліваюць не толькі салодкія падарункі да Новага года, а і самае неабходнае ў іх паўсядзённым жыцці. Сёлета, напрыклад,

Міністэрства абароны аказала дапамогу на суму каля 150 мільёнаў рублёў. Быў куплены і ўсталяваны камплект музычнай апаратуры для актывай залы, набыты тэлевізар, ажыццёўлены рамонт двух

класаў, змайстраваны альтанкі, сталы, тумбачкі.

Толькі за апошнія пяць гадоў у межах аказання шэфскай дапамогі ў Андрэўскім дзіцячым доме былі адрамантаваны, укамплектаваны мэбля і абсталяваны неабходнай бытавой тэхнікай пяць кватэр сямейнага тыпу для дзяцей-сірот, прыведзены ў добры выгляд навучальныя класы і сталовая, куплена абсталяванне для камп'ютарнага класа і школьныя прылады для выхаванцаў.

Вераніка КАНЮТА.

КАЗКА ПАД КУПАЛАМ

На галоўную дабрачынную ёлку **Гомельшчыны з'ехаліся больш за 1400 хлопчыкаў і дзяўчатак з усёй вобласці**. Убачыць казку сваімі вачамі дзеці змаглі пад купалам **Гомельскага дзяржаўнага цырка**.

Пераможцаў творчых конкурсаў, спартыўных саборніцтваў, дзяцей-інвалідаў і дзяцей-сірот, а таксама хлопчыкаў і дзяўчатак са сматдзетных і малазабяспечаных сем'яў чакала вялікая святочная цыркавая праграма, а напрыканцы кожны юны глядач атрымаў салодкія навагоднія падарункі.

Асобныя падарункі атрымалі навучэнцы, якія вызначыліся ў даследчай дзейнасці па вывучэнні гісторыі роднага краю, а таксама прынялі актыўны ўдзел у акцыях, прысвечаных Году гас-

ціннасці. Прычым даследаванні не абавязкова мелі глабальны характар. Юная Паліна Санюк з Жыткавіцкага раёна, напрыклад, зацікавілася гісторыяй рачнога канала пад назвай «Бычок» у яе роднай вёсцы Азяраны. Спецыяльны прызы ад **старшыні Гомельскага аблвыканкома Уладзіміра ДВОРНІКА** атрымалі таксама Аліна Знавец з Лельчыц, Ганна Краменская з Петрыкаўскага раёна, Вікторыя Скараход з Гомельскага і гамлячанка Настасся Капылова, якая прадстаўляла абласны Палац творчасці дзяцей і моладзі. Дзяўчыны гэты год запомніцца ў першую чаргу тым, што яна стала пераможцай адразу двух абласных творчых конкурсаў.

Губернатар павіншаваў з Новым годам і выхаванцаў Гомельскага абласнога карэкцыйна-развіваючага цэнтру навучання і рэабілітацыі.

Сёлета ён стаў трэцім у рэспубліканскім конкурсе «Лепшая ўстанова спецыяльнай адукацыі». У цэнтры атрымліваюць дапамогу 114 дзяцей, многія — з цяжкімі парушэннямі функцый апорна-рухальнага апарата.

Навагодняе дзейства пад назвай «Нашэсце ёлак і навагодніх цацак» пройдзе ў Гомелі 1 студзеня. У першы дзень новага года на пляцоўцы палаца культуры «Фестывальны» пройдзе парад-карнавал, куды гараджан запрашаюць прыйсці апранутымі ў строі ёлак і навагодніх цацак. Удзельнікі не толькі пройдуць парадом, але і правядуць флэш-моб «Жывая ёлка».

Ірына АСТАШКЕВІЧ.
Фота аўтара.

Цяпло і радасць — кожнаму

Акцыя «Нашы дзеці» робіць яе дарослых удзельнікаў і арганізатараў больш добрымі і чыстымі.

Такую думку выказала **міністр інфармацыі Лілія АНАНІЧ**. Паводле яе слоў, Міністэрства інфармацыі трэці год запар арганізуе Калядны дабрачынныя кніжны аўкцыён. «Сёлета, — сказала міністр, — атрыманы ад продажу кніг сродкі, а гэта больш за Br100 млн, мы накіравалі на развіццё матэрыяльна-тэхнічнай базы дзіцячых сацыяльных устаноў Гродзенскай вобласці. Гэта кавалачак нашай працы і адначасова сведчанне велізарнага клопату нашай краіны».

У нас робіцца вельмі шмат для таго, каб дзеці, якія пражываюць ва ўстановах інтэрнатнага тыпу, былі не толькі накормлены і апранутыя, але актыўна развіваліся, былі адаптаваныя ў сацыюм. «Сёння ў нашай краіне мір і цяпло, і самая галоўная задача наша — захаваць гэта ў будучыні. Таму выхаванне нашых дзяцей, дзе б яны ні жылі, у сям'і ці інтэрнаце, якімі б здольнасцямі ні ва-

Фота БЕЛТА

лодалі, — наша найважнейшая задача», — адзначыла міністр.

Васілішкаўскі дом-інтэрнат размешчаны ў былой сядзібе інжынера Леанарда Іваноўскага ў вёсцы Галавічполле. Тут пражываюць 158 выхаванцаў: гэта дзеці і дарослыя з рознымі асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця, большасць з іх сіроты. Для выхаванцаў створаны аптымальныя ўмовы пражывання і развіцця асобнага патэнцыялу. Больш за 70 хлопчыкаў і дзяўчатак праходзяць навучанне па школьнай праграме. У інтэрнаце дзейнічаюць май-

стэрны мастацка-прыкладной творчасці, па меры магчымасцяў дзеці займаюцца бісера- і саломалляцтвам, вышываннем.

Лілія Аніч наведвала таксама Шчучынскі сацыяльны прытулак. Акрамя грашовых сродкаў, у інтэрнат і прытулак Шчучынскага раёна сёння перададзены інтэрактыўныя кнігі, салодкія падарункі, канцэлярыя прылады. У мерапрыемстве акцыі прынялі ўдзел таксама прадстаўнікі ААТ «Белкніга», паліграф-камбіната імя Я. Коласа, абласной і раённай выканаўчай улады.

ДЭПУТАТЫ ПАДАРЫЛІ НОВЫ ГОД

Магілёўскія дзеці працягваюць атрымліваць сюрпрызы ў рамках акцыі «Нашы дзеці». Юных пацыентаў Магілёўскай бальніцы №1 наведвалі дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі Людміла Старасціна і Ігар Станкевіч.

Пераапанушыся Дзедам Марозам і Снягуркай, яны прайшліся па палатах інфекцыйнага, апэкавага і радзільнага ад-

дзяленняў. Дзеці атрымалі ад іх кніжкі, цацкі, канцэлярыя прылады і ласункі ад фабрыкі «Спартак».

— Кожнаму чалавеку прыемна прымаць падарункі, асабліва дзецям. І каб яны не сумавалі ў гэтае чароўнае свята без сям'і і імі, мы вырашылі хоць крышачку ўзняць ім настрой, — адзначыў **намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па працы і сацыяльных пытаннях Ігар СТАНКЕВІЧ**. — Спа-

дзяёмся, што гэта таксама паскорыць іх выздараўленне.

— Акцыя «Нашы дзеці» краінае сваёй цеплынёй і дабрынёй, імкненнем падарыць любоў і пяшчоту, — дадала **член Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навуцы Людміла СТАРАСЦІНА**. — І вельмі добра, што з кожным годам удзельнікаў гэтай акцыі становіцца ўсё больш.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

Фота БЕЛТА

ДОБРАЯ ТРАДЫЦЫЯ НА КАЛЯДЫ

У рамках 11-га **Каляднага міжнароднага турніру аматараў хакея на прыз Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ужо ў трэці раз адбудзецца дабрачынная акцыя «Калядная традыцыя».**

У рамках акцыі арганізатары, а гэта Прэзідэнцкі спартыўны клуб і Федэрацыя хакея Беларусі, акажуць матэрыяльную

дапамогу ДУА «Дзіцячая вёска «Вытокі» ў суме 240 млн бел. рублёў. Выхаванцы дзіцячай вёскі таксама атрымаюць падарункі ад усіх каманд-удзельніц 11-га турніру і запрашэнні на яго матчы.

Дзеці, у сваю чаргу, возьмуць удзел у святочным канцэрце, які адбудзецца 6 студзеня ў Ждановіцкай сярэдняй школе. На свята яны запрасілі арганізатараў і хакеістаў. Пасля канцэрта прадстаўнікі каманд накіруюцца ў пасёлак Крынічны, дзе хакеісты завітаюць у дзіцячы вёску і бліжэй пазнаёмяцца з яе жыхарамі.

Дзіцячая вёска «Вытокі» аб'ядноўвае 23 сям'і, у якіх выхоўваюць каля 150 дзяцей. Гэта пераважна дзеці-сіроты, і дзеці, якія засталіся без апекі бацькоў. Семі пражываюць у асобных дамах у вёсцы Бараўляны і ў пасёлку Крынічны. **Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.**

Фота БЕЛТА

ВЫНІКІ 2014-га: МЕСЯЦ ЗА МЕСЯЦАМ

Вось і прахыты яшчэ адзін год, скончыўся чарговы каляндар. Мы перагортвалі яго кожны дзень на працягу дванаццаці месяцаў. У нейкія моманты радаваліся — і гэтыя даты дагэтуль застаюцца прыемным успамінам. Бывала, што і засмучаліся з якой прычыны, таму, вядома, імкнуліся калі і не выкрасліць такі «няўдалы» дзень з календара — як быццам яго і не было зусім, дык хоць бы менш згадваць тую дату... Але ўсё ж напрыканцы года заведзена прыгадваць найперш лепшае. Як у жыцці кожнага з нас, так і ў жыцці ўсёй краіны. Паспрабуем прыгадаць, што добрага было ў нас усіх у адыходзячым...

ВЕКАПОМНАЕ. На працягу ўсяго года мы прыгадвалі, рыхтаваліся і святкавалі юбілейную дату — 70-годдзе вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Адно з самых значных для нашага народа святаў.

СОЧЫ. На XXII зімовых Алімпійскіх гульнях у Сочы беларускія спартсмены выступалі ў пяці дысцыплінах: біятлоне, фрыстайле, лыжных гонках, горных лыжах і шорт-трэку. Па выніках Алімпіяды ў зборнай краіны было шэсць медалёў: 5 залатых і 1 бронзавы. Беларускія алімпійцы ўстанавілі рэкорд па колькасці ўзнагарод вышэйшай пробы за ўсю сусветную гісторыю, пераўзышоўшы на адно «золата» дзясянае летняй Алімпіяды-2008 у Пекіне. У агульнакамандным медальным заліку XXII зімовых Алімпійскіх гульняў у Сочы наша краіна заняла 8-е месца. Біятлістка Дар'я Домрачава стала трохразовай алімпійскай чэмпіёнкай — першай жанчынай у біятлоне, якая заваявала тры вышэйшыя ўзнагароды на адной Алімпіядзе. «Золата» для каманды Беларусі прынесла і фрыстайлістка Ала Цупер. Антон Кушнір стаў чэмпіёнам Алімпійскіх гульняў у лыжнай акрабатыцы фрыстайла. «Бронзу» ў біятлоне заваявала Надзея Скардзіна.

За свой спартыўны подзвіг на Алімпіядзе ў Сочы трохразовай алімпійскай чэмпіёнцы было прысвоена званне Героя Беларусі. Высокія ўрадавыя ўзнагароды атрымалі таксама і іншыя спартсмены, якія паказалі на гульнях добрыя вынікі, і іх трэнеры. Дар'я Домрачавай падарылі таксама ключы ад трохпакаёвай кватэры ў цэнтры Мінска і... рырэтэнтную вінтоўку сістэмы Мосіна ўзору 1891 года.

ДАРЫ ВЕШЧУНОЎ. Толькі за тры дні, паводле неафіцыйнай інфармацыі, у ДOME міласэрнасці іх наведвалі больш за 200 тысяч вернікаў. Улічваючы, што свята знаходзілася ў сталіцы тыздзень, гэтая лічба была насамрэч нашмат большая. Дзеля аднаго дотыку людзі гадзінамі стаялі ў чарзе на марозе...

БЕЛАЗ. Айчынны самазвал БелАЗ-75710 грузападымальнасцю 450 тон перавёз 503 тоны 505 кілаграмаў груза, устанавіўшы тры рэкорды — краін СНД, Еўропы і ўсяго свету.

ЕАЭС. Беларусь стала краінай-заснавальніцай Еўразійскага эканамічнага саюза. Дагавор аб яго стварэнні быў падпісаны ў канцы мая ў Астане і ўступіць у сілу з 2015 года. У састаў саюза ўвайшлі Расія, Казахстан, Беларусь і Армения, а неўзабаве эканамічная «чацвёрка» пашырыцца да «пяцёркі» за кошт Кыргызстана. Як адзначаюць эксперты, Еўразійскі эканамічны саюз будзе шостаай эканамікай у свеце з сукупным ВУП, які дасягне амаль 3 трыльёнаў долараў. Дагавор аб стварэнні ЕАЭС скіраваны на вырашэнне задач па павышэнні ўзроўню дабрабыту і якасці жыцця грамадзян краін, якія ўвайшлі ў саюз.

ПРАВІЛЫ. З 26 чэрвеня 2014 года ўступіла ў сілу новая рэдакцыя Правіл вядзення паляўнічай гаспадаркі і палявання, рыбалоўнай гаспадаркі і рыбалоўства, якімі ў бліжэйшыя гады павінны будзе кіравацца 110 тысяч паляўнічых і каля 800 тысяч рыбалоўцаў-аматараў. Дакумент таксама рэгламентуе дзейнасць арандатараў рыбалоўных і паляўнічых угоддзяў. Згодна з новай рэдакцыяй Правілаў, у прыватнасці, зацверджаны таксы для вызначэння памеру пакрыцця шкоды,

нанесенай навакольнаму асяроддзю ў выніку незаконнага здабывання ці знішчэння дзікіх жывёл, у тым ліку і рыбы. Яны павялічаны ў сярэднім у тры разы.

МАНУМЕНТ. Каля вёскі Ракавічы Светлагорскага раёна быў адкрыты манумент, прысвечаны самай паспяховай наступальнай аперацыі XX стагоддзя — аперацыі «Баграціён», якая праходзіла з 23 чэрвеня па 29 жніўня 1944 года і завяршылася ўжо на тэрыторыі Польшчы. Менавіта адсюль савецкія войскі пачалі машабнае вызваленне Беларусі. Яны нанеслі два галоўныя ўдары, нечакана для ворага пераадолеўшы непраходныя твані. На месцы, дзе раней былі гэтыя балоты, і ўстанавілі барэльеф вышынёй сем метраў. Схіляем галовы перад мужнасцю і адвагай тых, хто здзейсніў, як лічылася, немагчымае...

ПЕРАГАВОРНАЯ ПЛЯЦОЎКА. Мінск стаў эфектыўнай перагаворнай пляцоўкай па ўрэгуляванні сітуацыі ва Украіне. У Беларусі прайшла першая сустрэча кантактнай групы АБСЕ—Украіна—Расія з удзелам прадстаўнікоў самаабвешчаных рэспублік ДНР і ЛНР пасля таго, як Прэзідэнт Украіны Пётр Парашэнка звярнуўся з адпаведнай просьбай да Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі. Пазней у беларускай сталіцы адбыліся перагаворы з удзелам прэзідэнтаў Мытнага саюза (Беларусі, Расіі і Казахстана), Украіны і прадстаўнікоў Еўрасаюза. Па выніках перамоў Мінск было вырашана зрабіць рэгулярнай пляцоўкай для сустрэч кантактнай групы АБСЕ—Украіна—Расія.

УСТУПНАЯ КАМПАНИЯ. Галоўнай яе адметнасцю ў 2014 годзе стала знікненне двух патокаў пры паступленні і магчымасць правядзення дадатковага набору на вакантныя месцы. Яшчэ адно прынцыповае змяненне — адмена асобнага конкурсу для гарадскога і сельскага моладзі. Таксама былі ўпарадкаваны льготы, якія прадастаўляліся пэўным катэгорыям абітурыентаў.

ФУТБОЛ. Упершыню ў гісторыі беларускага футбола адразу два айчынныя клубы выйшлі ў групавы раўнд еўракубкаў. Барысаўскі БАТЭ нават у час «перабудовы» і аднаўлення саставу здолеў выйсці ў асноўную стадыю Лігі чэмпіёнаў — самага прэстыжнага турніру Старога Свету. Праўда, ужо там барысаўчане зор з неба не хапалі... 24 разы — антырэкорд турніру па колькасці прапушчаных галоў. Сталічнае «Дынама» ў Лізе Еўропы таксама вялікага поспеху не дасягнула, але прарывам можна лічыць ужо сам факт выступлення мінскага клуба ў асноўнай стадыі еўракубкаў. Салігорскаму «Шахцёру» на хапіла аднаго кроку для таго, каб патрапіць у групавы этап.

УНІВЕРСІТЭТ. 100-гадовы юбілей адзначылі студэнты, выкладчыкі, выпускнікі Беларускага дзяржаўнага педагогічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка. У святочны дзень семінар з імі правёў кіраўнік дзяржавы. Далучыцца да зацікаўленай размовы Аляксандра Лукашэнкі з выкладчыкамі і будучымі педагогамі маглі ў рэжыме анлайн і студэнты з іншых рэгіёнаў: прамая відэатрансляцыя семінарскага занятку была арганізавана ў сямі ВНУ краіны. Яго ўдзельнікамі сталі звыш 2,5 тысячы студэнтаў. А напярэдадні — да Дня настаўніка — каля ўвахода ў Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт імя Максіма Танка была ўстаноўлена ўнікальная скульптурная кампазіцыя «Настаўніца першая мая». Яна ўжо стала сапраўдным турыстычным аб'ектам сталіцы: сфатаграфаваная з «Настаўніцай» стала добрай традыцыяй у гасцей горада.

ЧЭМПІЯНАТ. Наша сталіца пабіла рэкорд Прагі па наведальнасці чэмпіянату свету па хакеі, які прайшоў з 9 па 25 мая. Агульная колькасць балельшчыкаў, што наведалі трыбуны «Мінск-Арэны» і «Чыжоўка-Арэны», склала 558 763 чалавекі. А ў Празе-2004 пасля завяршэння ўсіх гульняў сусветнага першынства налічвалася 552 097 гледачоў. Талісману чэмпіянату свету па хакеі — зубру — далі імя Волат.

Балельшчыкі не толькі назіралі за спартыўнымі баталіямі, але і змаглі ў поўнай меры адчуць гасціннасць беларусаў. Самай вялікай была зона гасціннасці каля Палаца спорту —

13 тысяч квадратных метраў, больш за 2 тысячы пасадачных месцаў, каля 400 чалавек абслуговага персаналу. Штодня гэтую пляцоўку наведвалі каля 120 тысяч чалавек.

ВАЛЮТА. Улічваючы сітуацыю, што склалася ў эканоміках сумежных дзяржаў, і найперш у Расіі, урадам і Нацыянальным банкам прыняты шэраг мер, скіраваных на недапушчэнне развіцця негатывных тэндэнцый на валютным і фінансавым рынках Беларусі і павышэнне прывабнасці зберажэнняў у нацыянальнай валюце. У прыватнасці, была ўведзена часовая мера: пры абыццях у абменных пунктах замежнай валюты пакупнікі аплачваюць яшчэ і 30 працэнтаў камісіі, якія пойдучы ў бюджэт краіны.

МУЗЕЙ. У Мінску адкрыўся новы будынак Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Яго будаўніцтва каля стэлы «Мінск — горад-герой» пачалося ў красавіку 2010 года. У новым будынку на плошчы больш за 3 тысячы квадратных метраў размешчана дзевяць выставачных залаў і больш за 8 тысяч экспазіцыйных матэрыялаў. Супрацоўнікі музея пачалі аказваць больш за 20 асноўных паслуг. У экспазіцыйных залах прадугледжана выкарыстанне QR-кода для работы адной з падсістэм аўдыягіды, а таксама прадастаўляецца магчымасць атрымання наведвальнікамі дадатковай інфармацыі аб экспанатах.

ДАРМАЕДСТВА. Аказваецца, у нас дастаткова людзей, якія нічога не робяць, але часам вельмі... соладка жывуць. Гаворка ідзе прыкладна пра 500 тысяч працаздольных грамадзян, якія афіцыйна нідзе не працуюць і, адпаведна, не плацяць падаткі і ўзносы у фонд сацыяльнай абароны насельніцтва. Разам з тым, яны карыстаюцца ўсімі тымі выгодамі, што і законапалухмяныя суайчыннікі: паслугамі адукацыі, аховы здароўя. Ці справядліва гэта? Міністэрства ўнутраных спраў прапанавала вярнуць колішні савецкі тэрмін «дармаедства», а таксама пакаранне для тых грамадзян, якія нідзе не працуюць.

НАЗНАЧЭННІ. Напрыканцы года Прэзідэнт Беларусі разгледзеў шэраг кадравых пытанняў. Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што па традыцыі ў год прэзідэнцкіх выбараў праводзіць новыя назначэнні і ратацыю, перамяшчэнне кадраў на ўсіх узроўнях. Асабліва гэта датычыцца кадравага рэестра Прэзідэнта і ўрада. Аргументуючы прынятыя кадравыя рашэнні, кіраўнік дзяржавы адзначыў, што зрабіў іх, не чакаючы новага года, каб новыя кіраўнікі падумалі над тым, як пачнуць гэты год, і адразу ж пасля каляндарных свят без разварушвання пачалі дзейнічаць.

СТОП — НАРКОТЫКАМ. Аляксандр Лукашэнка падпісаў Дэкрэт «Аб неадкладных мерах па супрацьдзеянні незаконнаму абароту наркатыкаў». З імі будуць больш жорстка змагацца не толькі ў рэальнай, але і ў віртуальнай прасторы. Дэкрэт уступае ў сілу з 1 студзеня 2015 года. З 1 сакавіка таго ж года ствараецца Адзіная сістэма ўліку асоб, якія спажываюць наркатычныя сродкі, псіхатропныя рэчывы, іх аналагі.

МЕТРО. У сталіцы адкрылася станцыя метро «Малінаўка». Яна разлічана на пасажырапатоку ад 20 тысяч пасажыраў у суткі. З яе адкрыццём у работу ўключыліся яшчэ пяць рухомых саставаў, кожны з якіх складаецца з пяці вагонаў, якія былі дадаткова закуплены Мінскім метрапалітэнам. Архітэктурнае аблічча станцыі стала працягам прыроднай тэмы, якая ўжо была ўвасоблена ў афармленні трох папярэдніх прыпыначных пунктаў — «Грушаўкі», «Міхалова» і «Пятроўшчыны». На пучавых сценах станцыі адлюстраваны кусты маліны, калоны на платформе нагадваюць дрэвы. Некаторыя з іх упрыгожваюць маленькія птушкі.

Сяргей СТАРЫНАЎ. Фотаздымкі Анатоля КЛЕШЧУКА, Надзеі БУЖАН, Аляксандра ШАБЛЮКА

ГОД ЮБИЛЕЮ ПЕРАМОГІ, ГОД МОЛАДЗІ

Развітваючыся з 2014 годам, цікава зазірнуць у будучае: што там нясе нам год 2015-ы? Чаго чакаць і да чаго рыхтавацца? Мы склалі спіс з найважнейшых, на наш погляд, падзей і змен у самых розных сферах, якія адбудуцца налета, і прыйшлі да высновы, што нас чакае вельмі багаты на падзеі і новаўвядзенні год.

1. ДАЙСЦІ ДА КОЖНАГА ВЕТЭРАНА

Лейтматывам усяго 2015-га стане святкаванне 70-годдзя Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне. І без таго традыцыйна маштабнае, у будучым годзе яно абячае стаць асабліва яркім. Першымі вынікамі дзейнасці аргкамітэта па святкаванні падзяліліся са «Звяздой» старшыня Рэспубліканскага савета Беларускага грамадскага аб'яднання ветэранаў Анатоль НОВІКАЎ:

тывістаў БРСМ і Расійскага саюза моладзі. На шляху ад Віцебска да Брэста пасажыры цягніка будуць сустракацца з ветэранамі, наведваць музеі і месцы баёў, удзельнічаць у канцэртах, пасяджэннях «круглых сталаў» і іншых мерапрыемствах.

Яшчэ адна неад'емная частка святкавання — уручэнне ветэранам ганаровых ордэнаў «70 гадоў Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне 1941-1945 гг.» і аднайменных медалёў. Нацыянальны банк Беларусі таксама не абдыдзе падзею ўвагай — рыхтуецца да выпуску манета «70 гадоў Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне».

— Сэнс святкавання ў першую чаргу заключаецца ў памяці, — зазначыў Анатоль Новікаў. — Памяці аб тым, што калі б не было той Перамогі і тых пераможцаў, наўрад ці мы жылі б пад гэтым небам, у той Беларусі, якая яна ёсць зараз.

2. АТРЫМАЦЬ КУЛЬТУРНЫ СТАТУС

Шмат у чым менавіта святкаванне 70-годдзя Перамогі абумовіла другую падзею — выбар новай культурнай сталіцы Беларусі. Сёлета гэтае званне атрымаў Брэст — горад, што прыняў на сябе першы ўдар нацыстаў у 1941 годзе.

— Зусім нядаўна мы праводзілі сход творчай інтэлігенцыі, дзеячаў культуры і разам абмяркоўвалі спіс мерапрыемстваў на 2015

годзе вельмі важныя новаўвядзенні. У сярэдняй школе — пашырэнне пераліку абавязковых для здачы дысцыплін пасля 11 класа. Цяпер усе без выключэння выпускнікі будуць здаваць гісторыю Беларусі. Адначасова дысцыпліна знікне з пераліку прадметаў, пасля атрымання базавай адукацыі (9 класаў). Звязана гэта з пераходам ад канцэнтрычнага да лінейнага падыходу пры вывучэнні гісторыі Беларусі: цяпер праграма дзевятага класа завяршаецца 1917 годам, а не сучаснасцю, як гэта было раней. Такім чынам, экзамен па выбары, які дагэтуль здавалі адзінаццацікласнікі, з 2015 года адмяняецца. Што датычыцца тых выпускнікоў 2015 года, якія ўжо здавалі іспыт па гісторыі Беларусі пасля 9-га класа, то яны будуць экзаменавацца толькі па праграме апошніх двух гадоў навучання.

Таксама змяняцца прадметы, якія неабходна здаваць пры паступленні ў ВНУ на пэўныя спецыяльнасці. Так, напрыклад, будучыя настаўнікі пачатковых класаў гэтым летам павінны здаваць ЦТ па біялогіі і гісторыі Беларусі (раней замест біялогіі здавалі матэматыку), юрысты — грамадазнаўства і замежную мову (раней замест мовы — матэматыку). Закранулі змены і некаторыя іншыя спецыяльнасці. Трэцім іспытам для ўсіх спецыяльнасцяў у краіне застаецца адна з дзяржаўных моў.

4. ДАЦЬ ДАРОГУ МАЛАДЫМ

Кожны год у Беларусі атрымлівае свой асаблівы статус. 2014-ы быў годам гасціннасці, мінулы — беражлівасці. Наступны стане годам моладзі. Яго мэта — развіццё творчага, навуковага і прафесійнага патэнцыялу моладзі, прыцягненне яе да сацыяльна-эканамічных пераўтварэнняў у краіне, выхаванне патрыятызму і грамадзянскай адказнасці ў моладзі.

Год таму у краіне налічвалася 2 185 тысяч чалавек ва ўзросце ад 14 да 31 года, што складае 23,08% ад агульнай колькасці насельніцтва.

У 2015-м завяршаецца Праграма сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны на 2011-2015 гады, а разам з ёй — і іншыя пяцігадовыя дзяржаўныя праграмы.

Галоўнай жа палітычнай падзеяй 2015 года стануць пятыя ў суверэннай гісторыі выбары Прэзідэнта Беларусі, якія пройдуць не пазней за 20 лістапада.

5. ПРЫНЯЦЬ ЧЭМПІЯНАТ СВЕТУ

Чэмпіят свету — на гэты раз па футзале (AMF) — пройдзе ў Беларусі з 17 па 25 красавіка. Яго матчы прымуць пяць гарадоў краіны: Мінск, Брэст, Пінск, Барысаў і Маладзечна. Трэба сказаць, што беларуская зборная на турніры адназначна не будзе ў ліку тывістаў: айчынная каманда на лёсаванні была пасеяна ў першым кошыку, і нездарма. Двухразовы чэмпіён Еўропы, адны з лідараў сусветнага рэйтыngu — такі статус у нашай зборнай перад стартаў турніру.

Пры амаль роўных памерах пляцоўкі футзал адрозніваецца ад міні-футбола больш кантактнай гульнёй (дазволены падкаты, мяч з аўтаўводзіцца рукамі) і, такім чынам, больш падобны да свайго «вялікага» брата.

Дзейным чэмпіёнам свету па гэтым відзе спорту з'яўляецца зборная Калумбіі, чэмпіён Еўропы — Беларусь. У еўрапейскім фінале 2014-га наша зборная перамагла бельгійцаў з лікам 2:1.

6. ПАДТРЫМАЦЬ РУБЛЁМ

Ужо ў студзені каля 670 тысяч грамадзян атрымаюць павялічаныя пенсіі. Сярэдні памер працоўнай пенсіі ў 2015 годзе складзе 2 883 тысячы рублёў. Змяненні ў пенсійным заканадаўстве абумоўлены Указам «Аб удасканаленні пенсійнага забеспячэння», які на пачатку снежня падпісаў Аляксандр Лукашэнка.

Пры гэтым мінімальны працоўны стаж для назначэння пенсіі ўжо 1 студзеня вырасце з 10 да 15 га-

доў. Дакументам прадугледжваюцца рознага кшталту надбаўкі. Напрыклад, за кожны поўны год стажу звыш 35 гадоў для мужчын і 30 у жанчын прадугледжана павышэнне пенсіі на 1% сярэднямесячнага заробку.

З 1 студзеня ўводзяцца дадатковыя меры дзяржпадтрымкі сем'яў з дзецьмі. Пры нараджэнні (ці ўсынаўленні) трэцяга і наступных дзяцей сям'і будзе аказвацца адзінаразовая дапамога ў памеры 10 тысяч долараў — так званы сямейны капітал. Правіла датычыцца толькі народжаных і ўсыноўленых з 1 студзеня 2015-га па 31 снежня 2019 года. Звярнуцца па назначэнне сямейнага капіталу можна на працягу 6 месяцаў пасля нараджэння дзіцяці, а карыстацца выдзеленымі грашыма — 21 год. Сямейны капітал будзе безнаўным, таму выкарыстоўваць яго можна толькі на пэўныя мэты: адукацыю, паляпшэнне жыллёвых умоў, сацыяльнае абслугоўванне, ахову здароўя і іншыя.

З'явіцца таксама штомесячная дапамога тым, хто ўжо выходзіць дзяцей ва ўзросце ад 3 да 18 гадоў. Памер — 50% ад найбольшай велічыні пражытачнага мінімуму на душу насельніцтва, устаноўленага Міністэрствам працы і сацыяльнай абароны за 2 апошнія кварталы. Працэнтная стаўка за карыстанне льготнымі крэдытамі на будаўніцтва або рэканструкцыю жылля маладымі сем'ямі, якія маюць дваіх непаўналетніх дзяцей, устанаўліваецца ў памеры 5% гадавых.

7. МЕЦЬ НАДЗЕЙНЫ ШЧЫТ

Галоўным мерапрыемствам аператыўна-баявой падрыхтоўкі айчынных Узброеных Сіл стануць сумесныя беларуска-расійскія вайсковыя вучэнні «Шчыт Саюза-2015», якія пройдуць на палігонах абедзвюх краін. Апошнім разам падобны фармат практыкаваўся падчас вучэнняў «Захад-2013».

У 2015 завершыцца тэхнічны агляд, рамон і мадэрнізацыя зброі беларускай арміі, якія пачаліся яшчэ некалькі гадоў таму. Працягнецца ўкараненне сістэмы электроннага трэнажораў, якая дазволіць больш якасна праводзіць падрыхтоўку служачых. Яшчэ адзін важны аспект працы вайскоўцаў у 2015-м — паляпшэнне сістэмы кіравання арміяй.

**Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ,
Фота Надзеі БУЖАН.**

— Вядома, вясной не абдызца без традыцыйных масавых мерапрыемстваў — парада, шэсця ветэранаў. Плануецца правядзенне навукова-практычнай канферэнцыі на тэму вынікаў Вялікай Айчыннай. Беларуска дэлегацыя ўжо атрымала запрашэнне да ўдзелу ва ўрачыстых мерапрыемствах у Маскве. Напэўна, будуць і іншыя запрашэнні. Самае галоўнае для нас — дайсці да кожнага ветэрана, дапамагчы ім, калі трэба, падтрымаць. Як і сёлета, плануецца аказанне матэрыяльнай дапамогі ўдзельнікам баявых дзеянняў і пацярпелым ад вайны. З мерапрыемстваў на месцах можна вылучыць уздзеянне шэфства некаторымі сталічнымі прадпрыемствамі над адзінокамі ветэранамі.

Ужо ў лютым у Віцебску стартуе незвычайны маладзёжны марафон «Цягнік Перамогі», удзел у якім возьмуць прыкладна 200 ак-

год, — распавёў **намеснік старшыні Брэсцкага гарвыканкама Генадзь БАРЫСЮК**. — Плануем падключыць да абмеркавання яшчэ і насельніцтва горада: грамадскія аб'яднанні, маладзёжныя арганізацыі. Фактычна на цяперашнім этапе гарвыканкам выконвае ролю мадэратара ідэй. Ужо зараз можна сказаць, што вялікая частка мерапрыемстваў будзе адбывацца ў двух кірунках: года моладзі і святкавання юбілею Перамогі. Канчаткова план будзе гатовы ўжо на пачатку новага года.

Статус культурнай сталіцы дагэтуль надаваўся пяці гарадам: Полацку, Гомелю, Нясвіжу, Магілёву і Гродна.

3. ВЕДАЦЬ СВАЮ ГІСТОРЫЮ

У будучым годзе айчынных школьнікаў і абітурыентаў чака-

СЮРПРЫЗ ДЛЯ СПАДАРЫНІ ЯДВІГІ

Карэспандэнты «Звязды» разам з сябрамі Студэнцкага этнаграфічнага таварыства павіншавалі з зімовымі святамі Ядвігу Пастарнак, адну з нешматлікіх жыхарак вёскі Муляры з маляўнічай Вілейшчыны.

КОТ БАРСІК І ЯГО ГАСПАДЫНЯ

Ідэя для напісання гэтага тэкста насамрэч узнікла спантанна. Падчас абмеркавання святочнага нумара нехта падкінуў тэму напісаць аб тым, як святкуюць Новы год у глыбінцы, а заадно павіншаваць са святам адзіночкі людзей. Зразумела, ніхто не хацеў рабіць з гэтага рэкламную акцыю, ствараць штучнае, пафаснае свята. Наадварот, хацелася зрабіць маленькі сюрпрыз. Бо, пагадзіцеся, у якім бы ты ўзросце ні быў, але заўжды чакаеш невялічкага цуду ад Раства ці Новага года. Звязаўся з хлопцамі са Студэнцкага этнаграфічнага таварыства, якім, магчыма, таксама было б цікава з'ездзіць у глыбінку, паслухаць, запісаць распо-

вед цікавага і адметнага чалавека. І калі Сяргей Лісіца, сябра таварыства, пасля некалькіх дзён роздуму прапанаваў у тым ліку наведацца ў Муляры, на Вілейшчыну, мы безагаворачна пагадзіліся.

Муляры — звячайная вёска. Яшчэ год таму пра яе ведалі хіба толькі прадстаўнікі мясцовай улады, даследчык Першай сусветнай вайны (каля вёскі пахаваны нямецкі салдаты) ці апантаны вандроўнік. Вядомасць у вёску, можна сказаць, прыйшла нечакана. Год таму мясцовая жыхарка Ядвіга Пастарнак стала першай беларускай, якая атрымала ліст ад Папы Рымскага Францішка. Адданая, сціплая верніца, якая ўсё жыццё адпрацавала краўцом, адразу трапіла на старонкі як рэлігійных, так і свецкіх выданняў. Падрабязна пісала аб ёй і «Звязда». Праўда, гэ-

НАША ДАВЕДКА

Ядвіга Пастарнак — першая з беларусаў, хто атрымаў ліст ад Папы Рымскага. Да 100-годдзя Вілейскага касцёла яна падрыхтавала прамову, у якой распавяла пра жыццё вернікаў, храм, маленні... Прамова спадабалася апостальскаму нунцыю Клаўдыя Гуджароці, якую ён перадаў Папе Францішку. 22 снежня 2013 года нунцыі прывёз ліст ад Папы ў Вілейку і ўручыў нашай герані.

тым разам мы не планавалі вялікага інтэрв'ю, а прыехалі з невялікімі падарункамі (упрыгожылі елку святочнымі цацкамі), каб павіншаваць з зімовымі святамі спадарыню Ядвігу, якая жыве разам з прыгожым сытым коцікам па мянушцы Барсік. Праўда, не ўстрымаліся, задалі некалькі пытаньняў аб тым, як раней адзначалі Новы год, і даведаліся, навошта дзяўчаты ў святочную ноч абдымалі плот, адмервалі ў хаце крокі ботам, а хлопцы — пасыпалі сцежку попелам.

— Новы год раней адзначалі так, як і зараз, — трымаючы ў руках кубачак з гарбатай, — узгадвае спадарыня Ядвіга. — У нас заўжды ў хатах праводзіліся вечарыні, на якіх музыкі ігралі на гармоніку, цымбалах. На танцы збіралася ўся вёска. Дзяўчаты апраналіся ў самае прыгожае. Танцавалі польку, «Каробачку», «Кравакя», «Падэспань», «Лявоніху», якую называлі рускім танцам. Новы год не быў выключэннем. Праўда, спачатку дзяўчаты варажылі, а пасля ўжо выпраўляліся на танцы.

Варажылі ў гэтым кутку Вілейшчыны таксама цікавым чынам. Дзяўчаты, напрыклад, абдымалі плот і лічылі, колькі схапілі штыкецін. Калі ў

абдымках кожная штыкеціна мела пару, выйдзеш замуж, а калі не, тады, магчыма, і не выйдзеш. Часам, каб даведацца, ці будзе ў цябе муж, у хаце ботам адмервалі крокі ад покуці да дзвярэй. Калі носам уторкнешся, чакаць табе нарачонага, а калі пятка траплялі, для дзяўчат гэта была надта непрыемная прыкмета. У вёсцы ў свой час любілі варажыць таксама з дапамогай воску. Растопленое рэчыва вылівалі ў халодную ваду (воск хутка суктываў), а пасля ўсе глядзелі, які цень яно адкідае на сцяну. Да адной мясцовай дзяўчыны адначасова сваталіся два хлопцы. Адзін зімой хадзіў у летняй шапцы, другі — у зімовай. І калі дзяўчаты паглядзелі на цень, заўважылі, што ён нагадвае якраз зімовую шапку. Мясцовыя пасля жартавалі, што выйдзеш з гэтага хлопца. Кажуць, усё так і адбылося.

Вось які парадокс: усё жыццё спадарыня Ядвіга шыла шлюбныя сукенкі дзяўчатам, а сама апынулася ў якасці маладой толькі ў 58-гадовым узросце. Прапанову ёй зрабіў Баляслаў Смаленскі, удавец. «Ён быў добрым, веруючым чалавекам. Мы адно аднаго паважалі. Разам пражылі 9 гадоў...», — расказвала ў адным са сваіх інтэрв'ю Ядвіга Пастарнак.

«СЯЧКАРНЮ ЗАЦЯГНУЛІ НА САМЫ ДАХ»

Як аказваецца, хлопцы таксама жартавалі адмыслова.

— Яны попелам высыпалі дарожкі ад двара жаніха да двара нявесты, — дзеліцца ўспамінамі суразмоўніца. — Бывала, што комін камунбудзь дошкая уначы прыкрыюць. Назаўтра гаспадар у печы паліць і не разумее, чаму дым не ідзе. А ў нейкай чужой вёсцы хлопцы зацягнулі на самы дах... жалезную сячкарню. Што рабіць, і яе прыходзілася неяк здымаць.

Пра сваё сучаснае жыццё ў Мулярах Ядвіга Пастарнак кажа: «Устану, у печы запалю і адседжаваюся. Абавязкова памалюся. Цікавы часопіс пачытаю, калі ёсць, а пасля ўжо і спаць кладуся». Людзей тут жыве мала, а таму ў госці цяпер амаль ніхто не заходзіць. Праўда, колькі разоў на тыдзень да Ядвігі Пастарнак прыходзіць сацыяльны работнік. Пастаянна прыязджае ў вёску і аўталаўка. У надзелю спадарыня Ядвіга па добрым звычаі выпраўляецца ў вілейскі касцёл на імшу. Між іншым, Новы год яна таксама збіраецца сустрэць у храме, падчас набажэнства.

— Ведаецца, мне сумна ніколі не бывае, — на развітанне з усмешкай прызнаецца жыхарка амаль пустой вёскі. — Справы ў мяне насамрэч заўжды знойдуцца.

Тарас ШЧЫРЫ.
Фота Надзеі БУЖАН.

Вілейскі раён.

P.S. Сяргей Лісіца і Максім Гінтаў, сябры Студэнцкага этнаграфічнага таварыства, таксама падрыхтавалі для спадарыні Ядвігі падарунак і выканалі некалькі народных песень. Расчуненая гаспадыня не вытрымала і... сама праспявала баладу «Чатыры мілі ад Варшавы» і сіроцкую песню «Адна я адна, як вішанька ў полі».

1. Полное и сокращенное наименование Эмитента:

на белорусском языке:
полное: Сумеснае таварыства з абмежаванай адказнасцю «ВільнюсБуд»;
сокращенное: СТАА «ВільнюсБуд»;
на русском языке:

полное: Совместное общество с ограниченной ответственностью «ВильнюсСтрой» (далее – Эмитент);
сокращенное: СООО «ВильнюсСтрой».

2. Место нахождения Эмитента, телефон, факс, адрес электронной почты (e-mail): Республика Беларусь, 220039, г. Минск, ул. Воронянского, 7А, 1-ый этаж, каб. 60, тел./факс: (8-017) 222 79 80, e-mail: Vilnusstroy@gmail.com.

3. Основные виды деятельности Эмитента. Подготовка к продаже недвижимого имущества (код 70110 согласно Общегосударственному классификатору Республики Беларусь «Виды экономической деятельности ОКРБ 005-2006»).

4. Номера расчетного счета Эмитента, на который будут зачисляться средства, поступающие при проведении открытой продажи жилищных облигаций, наименование обслуживающего банка.

Денежные средства при проведении открытой продажи жилищных облигаций пятого выпуска Эмитента (далее по тексту – Облигации) будут поступать на счет Эмитента:

получатель: СООО «ВильнюсСтрой»
УНП получателя: 191434087
расчетный счет: 3012000070758
наименование банка: ОАО «Белгазпромбанк», код 742

адрес банка: г. Минск, ул. Притыцкого, 60/2
назначение платежа: оплата жилищных облигаций СООО «ВильнюсСтрой» пятого выпуска согласно договору от _____.201_ г. № _____.

5. Наименование периодического печатного издания, определенного Эмитентом, для раскрытия информации и сроки таких публикаций.

Бухгалтерская отчетность Эмитента по итогам работы за 2014 год будет публиковаться в газете «Звязда» в срок не позднее трех месяцев со дня окончания отчетного года.

Информация о принятом решении о реорганизации или ликвидации Эмитента подлежит публикации в приложении к журналу «Юстиция Беларуси» не позднее 2 (двух) месяцев с момента принятия соответствующего судебного постановления.

Информация о внесении изменений в Проспект эмиссии будет публиковаться в газете «Звязда» в срок не позднее 7 (семи) дней с даты осуществления Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь регистрации соответствующих изменений в Проспект эмиссии.

Информация о внесении изменений в Проспект эмиссии будет публиковаться в газете «Звязда» в срок не позднее 7 (семи) дней с даты осуществления Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь регистрации соответствующих изменений в Проспект эмиссии.

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ об открытой продаже жилищных облигаций пятого выпуска Совместного общества с ограниченной ответственностью «ВильнюсСтрой» (далее – СООО «ВильнюсСтрой»)

6. Сведения о депозитарии, обслуживающем Эмитента.

Депозитарием Эмитента является Закрытое акционерное общество «Генеральная система инвестиций», расположенное по адресу: Республика Беларусь, 220114, г. Минск, пр-т Независимости, 117А, пом. 12, комн. 4, зарегистрировано Минским городским исполнительным комитетом 24 ноября 2000 г. регистрационный номер 100784324, действующее на основании специального разрешения (лицензии) на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам № 0220/5200-124-1128 Министерства финансов Республики Беларусь от 29 июля 2002 года (срок действия лицензии – до 29 июля 2022 года).

7. Размер уставного фонда Эмитента.

Уставный фонд Эмитента сформирован полностью в размере, предусмотренном Уставом: 35 400 (Тридцать пять тысяч четыреста) долларов США.

8. Дата, номер государственной регистрации Эмитента и наименование органа, его зарегистрировавшего.

Совместное общество с ограниченной ответственностью «ВильнюсСтрой» зарегистрировано Минским городским исполнительным комитетом 20.10.2010 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 191434087.

9. Дата принятия решения о выпуске Облигаций и наименование органа, принявшего это решение.

Решение о пятом выпуске жилищных облигаций принято 10.12.2014 Общим собранием участников Эмитента (протокол от 10.12.2014 № б/н).

10. Форма выпуска Облигаций, объем эмиссии, количество Облигаций, серия, номера.

Форма выпуска и вид Облигаций	Жилищные, бездокументарные, именные, конвертируемые
Количество Облигаций	500 (пятьсот) штук
Объем эмиссии Облигаций	3 050 000 000 (Три миллиарда пятьдесят миллионов) белорусских рублей
Серия Облигаций	ВСТ-5
Номера Облигаций	000001-000500

11. Номинальная стоимость Облигации.

Номинальная стоимость одной Облигации со-

ставляет 6 100 000 (Шесть миллионов сто тысяч) белорусских рублей и имеет эквивалент, равный 1 (одному) метру квадратному общей площади жилого помещения по СНБ в строящемся в составе объекта «Группа жилых домов типовых потребительских качеств в границах улиц Тимирязева, Панфилова, Москвина, Регина в г. Минске» (II-я очередь – жилой дом № 8 по генплану и ПНС № 12 по генплану) (далее – объект жилищного строительства) – жилым доме № 8 по генплану (далее – жилой дом № 8 по генплану).

Общий эквивалент номинальной стоимости Облигаций составляет 500 (пятьсот) квадратных метров. Эквивалент номинальной стоимости Облигаций не подлежит изменению в течение срока обращения Облигаций настоящего выпуска.

12. Цель выпуска Облигаций и направления использования средств, полученных от их размещения.

Целью выпуска Облигаций является привлечение денежных средств физических лиц (или) юридических лиц для осуществления строительства объекта «Группа жилых домов типовых потребительских качеств в границах улиц Тимирязева, Панфилова, Москвина, Регина в г. Минске» (II-я очередь – жилой дом № 8 по генплану и ПНС № 12 по генплану) (далее – Объект жилищного строительства), в том числе для обеспечения хозяйственной деятельности Эмитента, связанной с выполнением им функций заказчика (застройщика).

Эмитент использует средства, полученные от размещения Облигаций, в соответствии с целями выпуска.

13. Сведения об обеспечении выпуска Облигаций.

Исполнение обязательств Эмитента по Облигациям обеспечивается поручительством Общества с ограниченной ответственностью «ПИРИМ» (далее по тексту – Поручитель) согласно договору о предоставлении поручительства от 10.12.2014 № 10/12, заключенному между Эмитентом и Поручителем на общую сумму 3 050 000 000 (три миллиарда пятьдесят миллионов) белорусских рублей.

Место нахождения Поручителя: Республика Беларусь, 220039, г. Минск, ул. Воронянского, 7А, 1-ый этаж, каб. 38; УНП 191505162.

Поручитель зарегистрирован Минским городским исполнительным комитетом 05.05.2011 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 191505162.

14. Период проведения открытой продажи Облигаций.

Датой начала открытой продажи (размещения) Облигаций является 31 декабря 2014 года.

Датой окончания открытой продажи (размещения) Облигаций является 15 ноября 2016 года.

15. Место и время проведения открытой продажи Облигаций.

15.1. Проведение открытой продажи Облигаций осуществляется Эмитентом самостоятельно, начиная с даты начала размещения, ежедневно (за исключением выходных дней (субботы и воскресенья), государственных праздников и праздничных дней, установленных и объявленных нерабочими в соответствии с законодательством Республики Беларусь) с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: Республика Беларусь, 220039, г. Минск, ул. Воронянского, 7А, 1-ый этаж, каб. 60.

До момента приобретения (как в процессе размещения Облигаций, так и в процессе их обращения) Облигаций инвесторы должны заключить с Эмитентом договор в простой письменной форме, предусматривающий обязательства Эмитента по строительству жилых помещений владельцам Облигаций.

15.2. Открытая продажа Облигаций осуществляется по цене, определяемой Эмитентом в зависимости от ситуации на рынке строительства и недвижимости на момент продажи Облигаций, а также исходя из соотношения спроса и предложения на рынке ценных бумаг.

16. Срок обращения Облигаций

устанавливается с 31 декабря 2014 года по 30 ноября 2016 года включительно и составляет 700 календарных дней.

17. Дата начала погашения Облигаций:

30 ноября 2016 года.

18. Доход по Облигациям не начисляется и не выплачивается.

19. Дата и номер государственной регистрации Облигаций.

Облигации зарегистрированы Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь 30 декабря 2014 г.

Регистрационный номер: 5-200-02-2485.

20. Место, время и способ ознакомления с Проспектом эмиссии Облигаций.

С более подробной информацией и Проспектом эмиссии Облигаций можно ознакомиться в течение срока размещения Облигаций: ежедневно (за исключением выходных дней (субботы и воскресенья), государственных праздников и праздничных дней, установленных и объявленных нерабочими в соответствии с законодательством Республики Беларусь) с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: Республика Беларусь, 220039, г. Минск, ул. Воронянского, 7А, 1-ый этаж, каб. 60. Ознакомившееся лицо имеет право читать и делать выписки из предоставляемых в соответствии с настоящим пунктом документов.

Директор СООО «ВильнюсСтрой» Н.М.Яколцевич

Главный бухгалтер СООО «ВильнюсСтрой» Т.С.Журавская

■ Размовы на кухні

КОЛЬКАСЦЬ МАЕ ЗНАЧЭННЕ

Шчасце ў багадці, якое мірна спіць побач

Перадсвяточная мітусня захоплівае людзей з усіх бакоў. Аднак заканчэнне года вымушае не толькі набыцця падарункаў і падрыхтоўкі застолля, але і падвядзення вынікаў. Адрываючы апошнія лісты старога календара, арганізацыі, кампаніі і проста людзі ацэньваюць сваю дзейнасць і падсумоўваюць набыцця багадці. Аднак у сённяшніх «Размовах...» наш аддзел эканомікі вырашыў не дурыць галаву чытачам (ды і сабе таксама) нейкімі строгімі паказчыкамі ў грашовым вымярэнні, а паспрабаваць ацаніць свае набыткі за год у агульначалавечых каштоўнасцях.

УЖО НЕ ПУСТАЦВЕТ

У. К. — О, вось ужо і Новы год прыйшоў. Нездарма ж, Сяргей Андрэвіч, учора нам падарункі — наборы цукерак — раздавалі. Так бы можна было і не заўважыць — ніякіх знешніх прыкмет: ні снегу нармальнага, ні марозцу. Хоць нечым пра свята нагадалі. Узяў я тыя цукеркі, а пасля падумаў: «Чым жа я іх заслужыў? Што добрага за гэты год зрабіў? Што яшчэ здабыў за 365 дзён жыцця?»

С. К. — Мне здаецца, што табе сёлета няма на што скардзіцца. Забыўся ці што? Ты ж татам стаў!

У. К. — Чаму забыў? Я гэтага ніколі не забуду — дачку праз пяць хвілін пасля нараджэння на руках трымаў. А перад гэтым пашчасціла шэсць гаўдзін быць побач з жонкай да самых родаў. Проста неяк не падумаў нават пра ўсё гэта...

С. К. — Во дае хлопца! Для яго нараджэнне самага блізкага чалавека не дасягненне. Зараз я табе дах падлатаю. Слухай сюды. Усе мы, хто б чаго ні казаў, хочам жыць вечна на зямлі, аднак чыста фізіялагічна гэта немагчыма. На першы погляд. Насамрэч ёсць выйсце. Мы можам жыць вечна ў нашых дзетках. Пасля дарослага Куркача застануцца мае маленькія копіі — такія прыгожыя «куркачыкі». Тут я нават тройчы такім чынам застрахаваўся — дзве дачкі і малодшы сын. Ты таксама ўжо не пуштаецца. Таму гэтыя цукеркі і атрымаў. Дачцэ твайі хутка восем месяцаў, таму не яна, а вы з жонкай ласаватца будзеце. Лічу, што заслужылі.

У. К. — Цікава вы разважаеце. Можна быць, варта ацэньваць свае дасягненні не з пункту гледжання грошай і маёмасці, а нейкіх іншых каштоўнасцяў? Мне гэтая ідэя падабаецца. Часам здаецца, што многія людзі забыліся ўжо пра альтэрнатыўны адзінкі вымярэння шчасця і дабрабыту. Ходзяць сумныя, з апушчанымі галавамі, без радасці. Хм... Чым жа вы тады можаце пахваліцца?

НЕ РАСЦІЦЬ СПАЖЫЦОЎ

С. К. — Калі ацэньваць мінулы год з боку дасягненняў маёй сям'і, то ў верасні я прысутнічаў на святочнай «лінейцы» адразу дваіх дзетак. Малодшы сын пайшоў у першы клас, старэйшая перадавала яму эстафету ў якасці выпускніцы. Мой шасцігадовы вучань у школу пайшоў цалкам падрыхтава-

ны — умеў бегла чытаць, а па матэматыцы быў увогуле на ўзроўні другога класа. Таму на класных сходах мне было сапраўды ўтульна. Дочкамі я пакуль таксама ганаруся, бо самай дэрэннай адзнакай за чвэрць у іх лічыцца «васьмёрка», якую яны абяцаюць выправіць. Але і не гэта галоўнае. Мае дзяўчынкі не растуць выключна спажаўцамі. Яны дапамагаюць маці па хатняй гаспадарцы (пыласосыць кватэру, мыюць падлогу і посуд, а пры неабходнасці могуць і бульбу абрабавць). Старэйшая ўвогуле гэтым летам паспрабавала зарабіць сваю першую капейку. Цяпер яна ўжо ведае кошт рублю.

У. К. — Малайцы, малайцы. Нам, вядома, яшчэ далёка да такіх поспехаў. Але ж паспелі сёлета парадавацца і першаму гуку, і першаму слову, і першай усмешцы. Навучыліся сядзець, поўзаць, стаць і ўжо амаль што хадзіць. А ваш калега (і гэта сапраўдны подзвіг!) навучыўся якасна мяняць падгузкі. Магу я цяпер і амаль прафесійна рабіць масаж ножаў, ручак, спінкі. А яшчэ ў мае «абавязкі» ўваходзіць купанне малой.

С. К. — Так, так... З падгузкамі ты, бясспрэчна, герой. А ўначы ты сваю маленькую кветачку на руках не насіў, не калыхаў мінімум паўгадзіны, пакуль не засынала? Ведаю, што было і такое.

У. К. — А чаму толькі было? Такое і цяпер ёсць. Вунь, як зубкі лезлі, то нічым немагчыма было супакоіць. Вось тады ў нас абая з жонкай рукі абрываўся. Але цяжка было не насіць на руках, а чуць пранізлівы крык, своеасаблівую просьбу аб дапамозе, на якую мы не ведалі, што адказаць. Нам яшчэ пашчасціла, што не паднімалася тэмпература...

С. К. — Вось тут твая праўда, бо калі дзеткі хварэюць — гэта і ёсць самае страшнае для бацькоў. У маёй сярэдняй дачкі пасля прышчэпкі былі сур'ёзныя праблемы з ножкамі ў свой час. Змагаліся з той хваробай доўга — тры гады былі на «групе». Ставілі яе на ногі ў цэнтры рэабілітацыі, тры разы адпраўлялі ў спецыялізаваны санаторый у Літву. Перамаглі. Сёння яна зноў танцуе. Менавіта сёлета дачка выступала на гарадскім чэмпіянаце па ірландскіх танцах і заняла там 5-е месца. Няхай не прызавоў, але для яе (і ўвогуле для нашай сям'і) гэта сур'ёзнае дасягненне. Мая мама, калі ўбачыла гэтую грамаду, нават расплакалася ад шчасця за сваю ўнучку.

Цацак і дзіцячых фаліянтаў у Кулецкага яшчэ не шмат, але і сівых валасоў у яго няма...

ПРА ГАЛОЎНАЕ

У. К. — А вы ведаеце, не дзіцячыя хваляванні за нашу Васіліску пачалі выходзіць і мяне ўжо як сына. Сёння я сапраўды разумею сваю маму, якая ўвесь свой час і сілы аддавала мне, перажывала (і зараз перажывае) за мае поспехі, няўдачы, дасягненні. Я пачаў заўважаць гэты штохвілінны бацькоўскі клопат і цяпер згаджаюся, што гэта нармальна. Дзіўна атрымліваецца: каб адчуць сябе сапраўдным сынам, мне трэба было стаць татам.

С. К. — Ты зараз пра маму гаворыш ці пра свае дасягненні? А можа, ты і сапраўды маеш рацыю, бо калі ў вачах мамы нечага дасягнуў, то, значыць, знаходзішся на правільным шляху.

А яшчэ лепш, калі нейкае добрае слова гаворыць пра тваіх дзяцей нехта іншы. Я па-добраму пазайздросціў сваёй маці, калі летам на 75-гадовы юбілей ёй патэлефанавалі мой школьны настаўнік літаратуры. Ён пажадаў здароўя, удачы, радасці, а потым сказаў: «Дарагая Святлана Аляксандраўна, Вы ў нашым маленькім гарадку можаце хадзіць па вуліцы з горда ўзнятай галавой. Вы ніколі ў сваім жыцці не рабілі кепскае людзям. Але галоўнае — вырасцілі такога сына. Я вашага Сяргея яшчэ ў школе заўважыў і цяпер уважліва за ім сачу на публікацыях у газеце...» Мой стары настаўнік доўга хваліў свайго былога вучня. А мама слухала, сціпла ўсміхалася і зноў шчасліва слухала.

У. К. — Эх, а я да апошняга часу не мог зразумець, чаму маці расказвае пра мае поспехі, як пра свае. Памятаю, як яшчэ школьнікам часам пачую яе размову па тэлефоне з якой-небудзь сяброўкай (аднакласніцай, аднакурсніцай — усё роўна) і ажно ніякавею: навошта расказваць чужому чалавеку пра мяне ўсё, што толькі можна — якую адзнаку атрымаў, на які конкурс з'ездзіў і гэтак далей? Як скончыў школу і паступіў ва ўніверсітэт, размовы пайшлі пра паступленне — што з першага разу, што на бюджэт. Потым, што пайшоў на працу, што скончыў універ, што жаніўся, што нарадзілася дачка... Толькі цяпер уцяміў, што гэты ланцужок будзе цягнуцца ўсё жыццё, што я — самае галоўнае дасягненне маіх бацькоў,

а мой найвышэйшы поспех — уласныя дзеткі.

С. К. — Уласныя дзеткі? Я так зразумеў, што на адной дачцэ спыняцца не збіраешся. І гэта правільна. А мае падрастаюць. Днямі я ім расказаў, як іх бабулю віншаваў з днём нараджэння мой ляхавіцкі настаўнік, як прыемна ёй было гэта слухаць. А напрыканцы нашай размовы я заўважыў, што стану сапраўды шчаслівым чалавекам, калі на свой знакавы юбілей (гадоў 70 ці 80) маім галоўным дасягненнем будуць справы і добрыя ўчынкі маіх дзяцей. Каб знайшліся тыя людзі, якія скажуць словы ўдзячнасці нам з жонкай як бацькам. Дзеці на гэта адказалі мне: «За нас табе сорамна не будзе».

У. К. — У нас тут вынікі цэлага жыцця атрымліваюцца, а мы выключна год падсумоўваем. Здаецца, што і на працы вы сёлета нядэрэнна сябе паказалі. Вунь летам вас запрасілі ў склад экспертнага савета першай нацыянальнай прэміі ў сферы нерухомасці. За ўдзел атрымалі залаты дыплом — таксама не абышло.

С. К. — А мне здаецца, што ты сёлета стаў самым маладым лаўрэатам «Залатой літары» сярод друкаваных СМІ. Па памерах твайго дыплама нават большы за мой на 10 сантыметраў.

У. К. — Ай, якая розніца, у каго якія паперкі, якога памеру і колькасць. Колькасць мае значэнне толькі ў дзетках.

Сяргей КУРКАЧ,
Уладзіслаў КУЛЕЦКІ

www.yancheese.by

Примите наши искренние поздравления с Рождеством и Новым годом!

Мы благодарим вас за сотрудничество

в году уходащем и надеемся

на дальнейшее развитие делового

партнерства в наступающем.

Пусть Новый год принесет вам

радость в жизни и успех в делах!

С уважением, директор

ОАО «Верхнедвинский маслосырзавод»

П.П. Лавринов

2015

ЗВЯЗДА

Студзень							Люты							
П	А	С	Ч	П	С	Н	П	А	С	Ч	П	С	Н	
				1	2	3	4						1	
5	6	7	8	9	10	11		2	3	4	5	6	7	8
12	13	14	15	16	17	18		9	10	11	12	13	14	15
19	20	21	22	23	24	25		16	17	18	19	20	21	22
26	27	28	29	30	31			23	24	25	26	27	28	

Сакавік							Красавік							
П	А	С	Ч	П	С	Н	П	А	С	Ч	П	С	Н	
						1				1	2	3	4	5
2	3	4	5	6	7	8		6	7	8	9	10	11	12
9	10	11	12	13	14	15		13	14	15	16	17	18	19
16	17	18	19	20	21	22		20	21	22	23	24	25	26
23	24	25	26	27	28	29		27	28	29	30			
30	31													

Май							Чэрвень							
П	А	С	Ч	П	С	Н	П	А	С	Ч	П	С	Н	
					1	2	3							1
4	5	6	7	8	9	10		8	9	10	11	12	13	14
11	12	13	14	15	16	17		15	16	17	18	19	20	21
18	19	20	21	22	23	24		22	23	24	25	26	27	28
25	26	27	28	29	30	31		29	30					

Ліпень							Жнівень							
П	А	С	Ч	П	С	Н	П	А	С	Ч	П	С	Н	
					1	2	3	4	5				1	2
6	7	8	9	10	11	12		3	4	5	6	7	8	9
13	14	15	16	17	18	19		10	11	12	13	14	15	16
20	21	22	23	24	25	26		17	18	19	20	21	22	23
27	28	29	30	31				24	25	26	27	28	29	30

Верасень							Кастрычнік							
П	А	С	Ч	П	С	Н	П	А	С	Ч	П	С	Н	
						1	2	3	4	5	6			
7	8	9	10	11	12	13		5	6	7	8	9	10	11
14	15	16	17	18	19	20		12	13	14	15	16	17	18
21	22	23	24	25	26	27		19	20	21	22	23	24	25
28	29	30						26	27	28	29	30	31	

Лістапад							Снежань							
П	А	С	Ч	П	С	Н	П	А	С	Ч	П	С	Н	
						1							1	2
2	3	4	5	6	7	8		7	8	9	10	11	12	13
9	10	11	12	13	14	15		14	15	16	17	18	19	20
16	17	18	19	20	21	22		21	22	23	24	25	26	27
23	24	25	26	27	28	29		28	29	30	31			
30														

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Праваслаўны каляндар

12 красавіка *Светлае Уваскрэсенне Хрыстова. Пасха. Вялікдзень*

Дванадцятая святы

7 студзеня.....	Раство Хрыстова
19 студзеня.....	Хрышчэнне Гасподняе
15 лютага.....	Стрэчанне Гасподняе
5 красавіка.....	Уваход Госпада ў Іерусалім
7 красавіка.....	Дабравешчанне
	Прасвятой Багародзіцы
21 мая.....	Узнясенне
31 мая.....	Пяцідзсятніца (Троіца)
19 жніўня.....	Праабражэнне Гасподняе
28 жніўня.....	Успенне
	Прасвятой Багародзіцы
21 верасня.....	Нараджэнне
	Прасвятой Багародзіцы
27 верасня.....	Узвіжанне Крыжа Гасподняга
4 снежня.....	Увядзенне ў храм
	Прасвятой Багародзіцы

Вялікія святы

14 студзеня.....	Абраманне Гасподняе і памяць свц. Васілія Вялікага
7 ліпеня.....	Нараджэнне Іаана Прадцечы
12 ліпеня.....	Святых першавярхоўных апосталаў Пятра і Паўла
11 верасня.....	Усекнавенне галавы Іаана Прадцечы
14 кастрычніка.....	Пакроў Прасвятой Багародзіцы

Шматдзённыя посты

Вялікі пост.....	з 23 лютага да 11 красавіка
Пятроў пост.....	з 8 чэрвеня да 11 ліпеня
Успенскі пост.....	з 14 да 27 жніўня

Пост перад Раством Хрыстовымз 28 лістапада 2015 да 6 студзеня 2016 года

Аднадзённыя посты

Серада і пятніца на працягу ўсяго года, за выключэннем усёедных тыдняў і Каляднага перыяду

Навячэр'е Богаяўлення.....	18 студзеня
Усекнавенне галавы Іаана Прадцечы.....	11 верасня
Узвіжанне Крыжа Гасподняга.....	27 верасня

Усёедныя тыдні

(на серадах і пятніцах посту няма)

Калядны перыяд.....	з 7 да 17 студзеня
Мытара і фарысея.....	з 2 да 7 лютага
Сырны (масленічны).....	з 16 да 21 лютага
Велікодны (Светлы).....	з 13 да 18 красавіка
Троіцкі.....	з 1 да 6 чэрвеня

Дні асаблівага памінання спачылых

Памінане ўсіх спачылых, што пацярпелі ў час ганенняў за веру Хрыстову.....	8 лютага
Субота мясапусная.....	14 лютага
Субота 2-га тыдня Вялікага посту.....	7 сакавіка
Субота 3-га тыдня Вялікага посту.....	14 сакавіка
Субота 4-га тыдня Вялікага посту.....	21 сакавіка
Радаўніца.....	21 красавіка
Памінане спачылых воінаў.....	9 мая
Субота Троіцкая.....	30 мая
Субота Дзімітрыеўская.....	7 лістапада

Каталіцкі каляндар

1 студзеня.....	Святой Багародзіцы Марыі	31 мая.....	Найсвяцейшай Тройцы
6 студзеня.....	Аб'яўленне Пана (Тры Каралі)	4 чэрвеня.....	Цела і Крыві Пана
11 студзеня.....	Хрост Пана	29 чэрвеня.....	Святых апосталаў Пятра і Паўла
18 лютага.....	Папялец (пачатак Вялікага посту)	15 жніўня.....	Унебаўзяцце Найсвяцейшай Панны Марыі
19 сакавіка.....	Святога Юзафа	1 лістапада.....	Усіх Святых
25 сакавіка.....	Пальмавая нядзеля	22 лістапада.....	Хрыста, Валадара Сусвету
5 красавіка.....	Вялікдзень	8 снежня.....	Беззаганнага Зачацця Найсвяцейшай Панны Марыі
12 красавіка.....	Божай Міласэрнасці	25 снежня.....	Нараджэнне Пана
14 мая.....	Унебаўшэсце Пана	27 снежня.....	Святой Сям'і
24 мая.....	Спасланне Духа Святога		

Лютэранскі каляндар

1 студзеня.....	Новы год, Абраманне і нарачэнне імя Ісуса Хрыста	29 чэрвеня.....	Дзень святых апосталаў Пятра і Паўла
6 студзеня.....	Богаяўленне, Эпіфанія	2 ліпеня.....	Дзень наведвання Марыяй Елізаветы
25 студзеня.....	Дзень абарачэння святога апостала Паўла	28 ліпеня.....	Дзень памяці ахвяр палітычных рэпрэсій
2 лютага.....	Стрэчанне Гасподняе	21 верасня.....	Дзень апостала і евангеліста Мацвея
18 лютага.....	Папяльцовая серада, пачатак Пакутнага часу	29 верасня.....	Дзень архангела Міхаіла і ўсіх анёлаў
6 сакавіка.....	Сусветны дзень малітвы	4 кастрычніка.....	Свята падзякі за ураджай
25 сакавіка.....	Дабравесце	18 кастрычніка.....	Дзень евангеліста Лукі
29 сакавіка.....	Вербаная нядзеля	30 кастрычніка.....	Дзень памінання ахвяр гвалту, вайны і тэрору
2 красавіка.....	Вялікі чацвер, Дзень усталявання Прычасця	31 кастрычніка.....	Дзень Рэфармацыі
3 красавіка.....	Пакутная пятніца	11 лістапада.....	Дзень святога Марціна
5 красавіка.....	Пасха, Уваскрэсенне Гасподняе	18 лістапада.....	Дзень пакаяння і малітвы
25 красавіка.....	Дзень евангеліста Марка	22 лістапада.....	Дзень памінання спачылых. Нядзеля Вечнасці
14 мая.....	Узнясенне Гасподняе	24 снежня.....	Пярэдадзень Раства Хрыстовага
24 мая.....	Пяцідзсятніца, свята Сашэсце Святога Духа	25 снежня.....	Раство Хрыстова
31 мая.....	Троіца, свята Святога Трыадзіства	26 снежня.....	Дзень першапакутніка Стэфана
24 чэрвеня.....	Нараджэнне Іаана Хрысціцеля	27 снежня.....	Дзень апостала і евангеліста Іаана
25 чэрвеня.....	Дзень Аўгсбургскага веравызнання	28 снежня.....	Дзень невінна забітых немаўлят
		31 снежня.....	Пярэдадзень Новага года

Мусульманскія

святы і знамянальныя даты на 2015 год (1436—1437 гг. па Хіджры)

1 студзеня — пост Асаро-бэтэйвес у памяць асады Іерусаліма вавіланянамі
 4 лютага — Ту-бі-Шват (Новы год дрэў)
 5–6 сакавіка — Пурым, свята выратавання яўрэяў у Персідскім царстве
 4–11 красавіка — свята Пейсах у памяць выхаду ізраільцянаў з Егіпта
 7 мая — памятны дзень Лаг-беоімэр у гонар праведніка рабі Шымона бен Ёхай
 24–25 мая — Швуойс, свята ў памяць Даравання Торы ізраільцянам на Сінаі
 4–26 ліпеня — жалоба па разбураным Храме і па выгнанні

31 ліпеня — Пятнацатае Ава
 14–15 верасня — Рош Гашано, новы год, дзень Суда і Літасці Усеагутнага
 23 верасня — Ём-Кіпур — дзень Усеагульнага прабацення, посту і малітвы
 28 верасня — 4 кастрычніка — Сукойс — свята у памяць Паходу ізраільцянаў у пустэльні
 5–6 кастрычніка — Шміні-ацэрэс і Сімхас-Тойра, завяршэнне восеньскіх святаў і пачатак новага чытання тыднёвых раздзелаў Торы
 17–24 снежня — Ханука, свята ў памяць вызвалення Храма з рук грэкаў і здраднікаў, ачышчэння пасля апаганьвання і новага асвячэння Храма

3 студзеня (12 рабі аль-аваля) — Дзень нараджэння Прарока Мухамада (Маўлід ан-Набі)
 15–16 мая (26–27 раджаба) — Узнясенне Прарока Мухамада (ноч Мірадж)
 1–2 чэрвеня (14–15 шаабана) — Ноч ачышчэння ад грахоў (Лейлят аль-Бараа)
 18 чэрвеня (1 рамадана) — пачатак мусульманскага посту (Ураза)
 13–14 ліпеня (26–27 рамадана) — Ноч Прадвызначэння (Лейлят аль-Кадр)
 17–19 ліпеня (1–3 шавала) — Ід аль-Фітр — Свята разгавення — Ураза-Байрам. Заканчэнне мусульманскага посту

23 верасня (9 зуль-хіджа) — Дзень стаяння на гары Арафат
 24–27 верасня (10–13 зуль-хіджа) — Ід аль-Алха — Свята ахвярапрынашэння — Курбан-Байрам. Заканчэнне вялікага паломніцтва ў Мекку
 14 кастрычніка (1 мухарама) — пачатак новага 1437 года па Хіджры
 24 кастрычніка (10 мухарама) — Ашура — дзень памінання пракаў і пасланнікаў Алаха
 23 снежня (12 рабі аль-аваля) — Дзень нараджэння Прарока Мухамада (Маўлід ан-Набі)
Даты календара могуць змяніцца ў залежнасці ад стану месяца.

ДЗЕД МАРОЗ ПА-НАШАМУ

Сярод чытачоў «Звязды» мы знайшлі свайго, беларускамоўнага, Мароза

«Колькі сябе памятаю, бацькі ставілі ў хаце жывую ёлку. Гэтую традыцыю шаную і ў сваёй сям'і».

«Я Ж ЗНАРОК ПЛАСТЫЧНУЮ АПЕРАЦЫЮ НЕ РАБІЎ»

— Пачну з падарункаў, трэба ж адпавядаць свайму прозвішчу, — усміхаецца Уладзімір Мароз і дастае з партфеля два ўласныя зборнікі вершаў дыскі з фільмамі пра Коласа і Караткевіча. Так пачалося маё знаёмства з вядучым рэдактарам студыі «Летапіс» «Беларусьфільма». Назіраю, як ён падпісвае кнігі, і не веру сваім вачам...

Тое, што нейкі акцёр будзе іграць славутага пісьменніка, і тое, што ён будзе сядзець за яго сталом... Гэтую ідэю дырэктар музея Якуба Коласа спачатку ўспрыняла ў штыкі.

— Мне часта гавораць, што я падобны да Коласа, — злавіў мой цікаўны позірк Уладзімір Вікенцэвіч. — Калі праводжу творчыя сустрэчы ў школах і настаўнікі пытаюцца ў дзяцей: «На каго наш госяць падобны?», усе, як адзін, адказваюць «на Якуба Коласа». Так сталася ў жыцці, што толькі я адзін з чатырох братоў тварам пайшоў па мамай лініі. Не падумаўце, знак ж пластычную аперацыю не рабіў (жартуе). Мой дзед родам з Мікалаеўшчыны, на сёй прозвішча Міцкевіч і быў далёкім сваяком Якуба Коласа. Маці казалася, што, калі ў нашай сям'і ладзілі вячэлы, то Коласаву радзіну таксама клікалі.

Я ж, хоць і нарадзіўся ў Косаве (туды бацькі трапілі настаўнікаў па размеркаванні), але кожнае лета бавіў час у бабы з дзедам. Памятаю, як мы з бацькам хадзілі да брата Коласа — Юзіка, які жыў у Смольні. Ён на памяць ведаў усю «Новую зямлю» і вельмі эмацыйна чытаў нам асобныя ўрывкі. Найбольш ахвотна пра сябе, памятаеце: «А гэты Юзік-шаляніца, / Малы яшчэ, зусім дурніца, / Так пад нагамі і таўчэцца / Або, як хвост той, валачэцца»... Ужо дарослы Юзік казаў, што ў дзяцінстве ён сапраўды быў шаляніцам, узгадваў, як яму было балюча, калі дзядзька шурпатым пальцам пад носам праводзіў у якасці пакарання за тое, што «ад работы адрывае».

«Новая зямля» — лічу, твор проста пераўзыхадзіў. Мы нават дакументальны фільм, які знялі пра Якуба Коласа, так і назвалі «У пошуках новай зямлі». А што такое новая зямля? Я лічу, гэта, уласна кажучы, рай: у перакладзе са старажытнаіранскай — з усіх бакоў абгароджанае месца. Пагадзіцеся, чалавек ва ўсе часіны шукаў яго на зямлі — першае, для сябе, для сваёй сям'і. Як шукаў зямлю, каб быць гаспадаром на ёй, бацька Якуба Коласа ў паэме, так і сам Колас, як народны

Пясняр, шукаў рай для Беларусі, каб яна жыла добра. Склаўся стэрэатып, што Колас быў досыць ляльчы да ўлады, у адрозненне ад Купалы, які змагаўся за ідэю незалежнасці. Мне як аўтару сцэнарыя хацелася яго разбурыць. Якуб Колас змагаўся за тое ж самае ўсё жыццё. Успомніць хоць бы яго адкрыты ліст аб сітуацыі з беларускай мовай, напісаны ў 1956 годзе.

Згараючы ад нецярпення, прапачала спадара Мароза запусціць на камп'ютары падараны фільм. У вобразе Пясняра, пераканалася на ўласныя вочы, сам Уладзімір Вікенцэвіч. Асабліва кранальныя фінальныя кадры, калі Якуб Колас ідзе па лесе, ля берага Нёмана. Там не проста партрэтнае падабенства, там нават пластыка супадае.

— Гэтую ідэю дырэктар музея Якуба Коласа спачатку ўспрыняла ў штыкі. І тое, што нейкі акцёр будзе іграць славутага пісьменніка, і тое, што ён будзе сядзець за яго сталом... Але мастацтва патрабуе ахвяр. Рэжысёру ўдалося ўгаварыць Зінаіду Камароўскую. Праўда, потым, калі яна паглядзела фільм, ён ёй спадабаўся, — усміхаецца Уладзімір Вікенцэвіч.

— Коласаўская зямля — знакавае для мяне месца, — прызнаўся наш Дзед Мароз. — Бо менавіта на дзедавым хутары ў Мікалаеўшчыне я ўвасобіў для сябе і сваёй сям'і кавалачак раю.

У вобразе Якуба Коласа падчас здымак фільма.

Адзін з герояў майго фільма, айцец Сергій Гардун (які ў складзе біблейскай камісіі Новай Запавет перакладаў на беларускую мову), слова «благодать» перакладае, як «благдаць». Маўляў, «народ прывык». Я лічу, што гэта няправільна. Раз мы «благодать» перакладаем, як «дабравецце», то і «благодать» трэба перакладаць, як «дабрадаць». Тым

больш «блага» па-беларуску значыць «дрэнна». Я лічу, што добрадаць хораша гучыць. І кнігу сваю так назваў, бо яна звязана з дзедавай хатай, дзе я сапраўды душой адчуваю добрадаць.

ЧАМУ КАРАТКЕВІЧ ЕЗДІЎ НА ПАХАВАННЕ СТАЛІНА?

— «Святло Караткевіча» — гэта ўжо чацвёрты фільм пра Уладзіміра Сямёнавіча, — кажа спадар Мароз. — Аднак кінахронікі жыцця Караткевіча, на жаль, няма, ніхто пры жыцці не зняў пісьменніка на плёнку. Зрэшты, я ведаю адны здымкі — калія вогнішча на беразе Свіслачы, але вельмі дрэннай якасці. У архіве Белтэлерадыёкампаніі захаваныя, акрамя таго, запіс юбілейнага вечара Караткевіча 1980 года, хоць сам пісьменнік там мала гаварыў — усяго хвіліны тры. Але яго прамова была вельмі эмацыйная, і мы ўключылі гэты кавалачак у свой фільм.

Асабліва ўвага ў фільме нададзена Рагачову. Пра гэты горад рэдка згадваюць, калі кажуць пра Караткевіча. Між тым Рагачоў для яго быў, як Болдзіна для Пушкіна або Апопы для Купалы. Там ён завяршыў раман «Каласы пад сярпом тваім», аповець «Чазенія». Там працякае тая ж рака, што і ў Оршы, і ў Кіеве, — гарадах, дзе Караткевіч нарадзіўся і вучыўся. Ён сам казаў, што «Дняпро цячэ праз маё сэрца».

— Дарэчы, мая любоў да Караткевіча пачалася менавіта з «Чазенія». Аповесць трапілася на вочы ў маскоўскім часопісе «Маладая гвардыя», па-руску. Сам я быў у той час школьнікам. Гэтая гісторыя кахання ўразіла, легла на душу, і далей немагчыма было не шукаць кніг Караткевіча. У мяне да гэтага часу захаваны пераплёт з першых публікацый у часопісе «Маладосць» аповесці «Чорны замак Альшанскі». У савецкі час кнігі Уладзіміра Сямёнавіча былі дэфіцытам.

У Кіеве, дарэчы, нам пашчасціла запісаць інтэрв'ю з яго аднакурсніцай і музай спадарыняй Сняжко. Яна расказала, што аднойчы быў выпадак, калі Караткевіч мог загінуць. Ён зайшоў у трамвай, але грошай на квіток не было. Кандуктарка высадзіла яго. Вагон пайшоў далей па крутых дняпроўскіх спусках і ўрэзаўся ў сцяну нейкага манастыра, многія пасажыры загінулі... У фільм таксама не ўвайшоў фрагмент пра тое, як яшчэ студэнтам Караткевіч ездзіў на пахаванне Сталіна. Ён хацеў стаць сведкам гістарычнай падзеі, таму і паехаў у Маскву. Там трапіў у цісканіну, выцягваў людзей з натоўпу... Пасля ўніверсітэта Уладзімір па размеркаванні працаваў у вёсцы Лесаві-

чы Кіеўскай вобласці настаўнікам рускай мовы і літаратуры. Факт вядомы. Але ў гэтай вёсцы ніхто з даследчыкаў біяграфіі пісьменніка ніколі не бываў. Я вырашыў, што мы абавязкова туды паедзем. Аднапавярховы цагляны будынак школы памятае Караткевіча да гэтага часу. Што самае цікавае, мы знайшлі ў вёсцы вучняў пісьменніка. Караткевіч, узгадваюць яны, вылучаўся як выкладчык: вучыў іх думаць, і яго вельмі любілі. Адзін з яго вучняў сам цяпер выкладае ў інстытуце. Уяўляеце, ён і вершы Караткевіча ведае на памяць.

— Уладзімір Вікенцэвіч, вось вы мне падарылі фільмы пра Коласа і Караткевіча, за што вялікі дзякуй. Але ж дзе іх можна ўбачыць нашым чытачам, якіх вы, думаю, заінтрыгавалі?

З жонкай Вольгай і ўнукамі Мэцью і Майклам.

— Наша кіно недаступнае для глядача ў той ступені, як яно гэтага заслугоўвае. Такая рэальнасць і такі наш боль (уздыхае). Шоу, серыялы, бясконцыя «Зорныя цыркi» і «Зоркі на лёдзе», «страшылікі» пра пакемонаў і аповеды пра асабістае жыццё расійскага «зорак» па-ранейшаму займаюць месца аўтарскай дакументалістыкі на экранях тэлевізараў... Штосьці са з'яўленнем новага канала «Беларусь 3» мяняецца ў лепшы бок, дзякуй Богу.

«НЕ ВАРТА БАЯЦА ПОЗНІХ ДЗЯЦЕЙ»

— Так, усе школьнікі ведаюць, хто такі Якуб Колас, але калі цяпер спытаць у якога-небудзь маладога чалавека, які твор Коласа яму хацелася б перачытаць, той, хутчэй за ўсё, нічога не адкажа. Вось ён, плён школьнай «абавязалаўкі» — калі тэкст трэба кроў з носу прачытаць ці вывучыць, але не зразумець ці палюбіць. Недзе я вычытаў, колькі помнікаў Тарасу Шаўчэнку ва Украіне. Лічба проста ашаламіла — 600 з нечым. А колькі ў нас помнікаў Коласу, Караткевічу? Пальцаў адной рукі хопіць. Дык вось я перакананы, што не толькі фільмаў павінна быць шмат, але і больш помнікаў трэба ставіць славетным беларусам ды ваціць дзяцей па гэтых мясцінах. Калі падвядзеш да манумента ды яшчэ пры гэтым

займалася раскажаш, то абавязкова нейкі жывы след застанецца ў памяці. Але адной школы недастаткова, шмат залежыць ад сям'і. Мае бацькі былі настаўнікамі, маці выкладала беларускую мову і літаратуру, бацька — рускую. Тым не менш у сям'і толькі па-беларуску размаўлялі. Таму, пэўна, я ўсё жыццё прысвяціў Беларусі. Фільмы і кнігі — усё пра родную краіну і толькі па-беларуску. Бо, лічу, беларус на чужой мове наўрад ці што вартае змога напісаць...

Адзін час я працаваў у «Бярозцы» намеснікам галоўнага рэдактара. Неяк перад Новым годам маці Міхася Южыка прынесла ў рэдакцыю яго апавяданне «Калядныя зоркі»... Вельмі наіўнае, пра хлопчыка, які чакае Новы год... Я тое апавяданне правіў крыху. І яго надрукавалі ў перадавагоднім нумары. Толькі

пэўна даведаўся, што Вячась Южык з-за сваёй траўмы ўжо даўно не выходзіць з дому. Потым ён згадаў: «Памятаю сваё здзіўленне, калі Уладзімір Мароз мае першае, яшчэ не дасканалы апавяданне надрукаваў перад Калядамі». Гэта для яго быў найлепшы падарунак на свята. Так, сам таго не ўсведамляючы, я аказаўся для юнага творцы Дзедам Марозам, які падарыў яму першую публікацыю на беларускай мове.

— Вы ўжо двойчы дзед, але пры гэтым застаецца вельмі энергійным. Есць нейкі сакрэт маладосці?

— Я займаюся любімай справай, а яшчэ... У мяне трое дзяцей. Розніца паміж малодшым і старэйшым сынам 14 гадоў. У 1993 годзе, калі мне было 40, а жонцы 39, вырашылі ўзяць царкоўны шлюб, павянчаліся. А раз шлюб, дык трэба і пра дзяцей думаць (смяецца). Так з'явіўся малодшы сын. Я сам са шматдзетнай сям'і. І мне заўсёды

хацелася, каб і ў мяне была вялікая сям'я. Калі першы раз стаў дзедам, малодшы сын яшчэ ў школе вучыўся. Таму не варта баяцца позніх дзяцей, бо яны падаўжаюць маладосць. Мае ўнукі жывуць у Фларыдзе. Сын вучыўся ў Амерыцы, дык ажаніўся з амерыканкай. Старэйшага Мэцью я называю на беларускі капыль — Мацвеем, малодшага Майкла — Міхалам. З сынам я па тэлефоне і пры сустрэчы па-беларуску размаўляю. Унукі — што адзін, што другі, — вядома, чуюць беларускія слоўцы і паўтараюць. Вось жылі б бліжэй, бачыліся б часцей, дык іх хутка абеларусіў бы. А пакуль сам вучу англійскую мову: трэба ж з унукамі, калі падрастуць, кантактаваць неяк. Чытаў недзе, што калі ў сталыя гады пачаць вывучаць замежную мову, дык гэта дапамагае мозг захоўваць у добрым стане, падаўжае жыццё.

Мой суразмоўца прызнаўся, што з таго часу, як нарадзіўся першы ўнук, сябрам SMS ды паштоўкі падпісвае: «Віншую з Новым годам. Уладзімір, дзед Мароз». Ахвотна пагадзіўся напісаць некалькі цёплых слоў і ў адрас чытачоў «Звязды»... Прымайце, шануюныя!

Надзея ДРЫЛА, фота Надзеі БУЖАН і з асабістага архіва Уладзіміра Мароза.

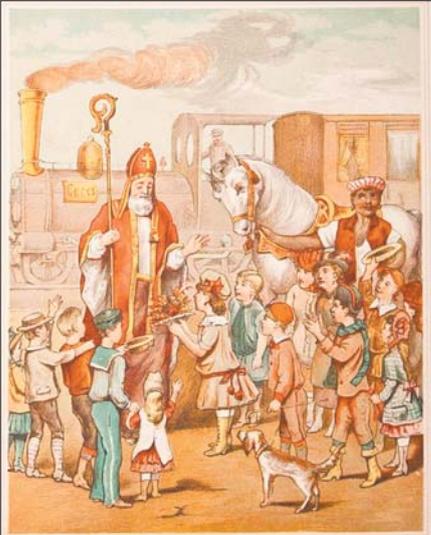
Святло Караткевіча, «Звязда» і «Новая зямля» 2015 годзе некалькі прывітаных Надзеі Дрыла, тавары, дабра, любові і кахання!
Уладзімір, дзед Мароз

ХТО ЁН І АДЖУЛЬ?

АПЯКУН ДЗЕТАК І МАРАКОЎ

Праўда, у адрозненне ад міфічнага чырвананосага Дзеда Мароза асоба святога Мікалая — постаць цалкам рэальная і вельмі паважаная і ў праваслаўных, і ў каталікоў. Ён з'яўляецца апекуном дзяцей, маракоў, пчаляроў, земляробаў, цэльых краін — Расіі, Албаніі, Грэцыі, гарадоў — Берліна, Масквы, а таксама пекараў, цукерачнікаў, натарыусаў і нават вытворцаў гузікаў... Менавіта ў яго гонар у Вільні асвяцілі першыя хрысціянскія храмы.

Аб ім вядома насамрэч няшмат. Нарадзіўся у Малой Азіі. З дзяцінства быў вельмі набожным чалавекам. Жыццяпіс кажа, што днём ён літаральна не выходзіў з храма, а ноччу шчыра маліўся і чытаў кнігі. У святыя яго пасвяціў родны дзядзька — епіскап Мікалай Патарскі, пасля смерці якога яго выбралі епіскапам.

Святы Мікалай і дзеці (галандская літаграфія).

Вялікай пашаны сярод вернікаў ён дасягнуў дзякуючы свайму характару, міласэрнасці. Дапамагаў усім, хто меў у гэтым патрэбу. Таемна раздаваў жабракам усё багацце, што дасталася яму ў спадчыну пасля смерці бацькоў. Заўжды хадзіў у сціплым адзенні. Паводле аднаго падання, святы Мікалай выратаваў ад жудаснай працы трох дзяўчат, якіх бацька з-за беднасці хацеў аддаць у публічны дом. Ён употай падкідаў грошы дзяўчатам, якія здолелі захаваць цноту, займелі пасаг і выйшлі замуж. Падчас падарожжа да Святой Зямлі ўратаваў карабель ад буры, выратаваў ад смяротнай кары жаўняроў.

— Святы Мікалай — рэальны чалавек, які адкрыў у сабе дар дзяліцы з людзьмі дабрывіні,

Ужо і разабраць цяжка, хто з'явіўся першы і з якой нагоды: Дзед Мароз, святы Мікалай, Зюзя, Ледзяны Дзед?

Бо цяпер не тое, што ў кожным рэгіёне — ледзь не ў кожнай установе Беларусі ёсць свой штатны ці «заказны» зімовы персанаж. Часцей за ўсё гэта, вядома, Дзед Мароз. Але беларуская традыцыя сведчыць: з'явіўся ён не так даўно. Розныя яго правобразы пачалі згадвацца ў літаратурных крыніцах Расійскай імперыі напрыканцы XIX стагоддзя. Адметна, што пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі гэты персанаж падвяргаўся ганенню, а з 1929 года ўвогуле быў забаронены. Праўда, у 1936-м Дзядулю «рэабілітавалі» і пераўтварылі ў таго класічнага казачнага персанажа, якім мы ведаем яго і цяпер.

Такі «недавер» да Дзеда Мароза тлумачыўся тым, што ў ранейшай традыцыі яго правобразам быў святы Мікалай. Аднак у савецкай рэчаіснасці рэлігійным з'явам месца не было.

якой яго напаяў Хрыстос, — кажа айцец Юрый Санько, прэс-сакратар Канферэнцыі каталіцкіх епіскапаў Беларусі. — Адрозніваўся сваёй адкрытасцю. Жыў для іншых. З'яўляецца сімвалам адкрыцця свайго сэрца для бліжняга.

«Прывосіць» дзеткам падарункі святы ў мітры, з сівой барадой і з пастаралам у руцэ пачаў у Сярэднявеччы. Вядома, што яшчэ ў X стагоддзі 6 снежня, у дзень святога, вучням царкоўнай школы ў Кельне пачалі раздаваць ласункі. Ужо пазней дзеткі пачалі дома развешваць чаравічкі, доўгія шкарпэткі, каб святы Мікалай пакідаў у іх падарункі.

Дарэчы, сёлета маладзёжная місія «Чыстае сэрца» правяла даволі прыгожую акцыю «Святы Мікалай адкажае». Бацькі дасылалі лісты, на якія святы Мікалай адкажаў адмысловым віншаваннем на Раство і прыемным падарункам у выглядзе квітка на лядовае шоу. Напярэдадні свята Божага Нараджэння святы Мікалай даслаў віншаванне і чытачам «Звязды». Вось што напісана ў святочным лісце: «*Паважаная рэдакцыя газеты «Звязда» і яе чытачы! З нагоды ўрачыстасці Божага Нараджэння прыміце мае самыя шчырыя віншаванні! Жадаю Вашай сям'і супакою ў нованароджаным Збаўцу! Няхай ён сваёю ласкаю заўсёды нараджаецца ў вашых сэрцах. Няхай радасць ад збавення, якое прыносіць Божае Дзіця, напаянне надзеяй кожны дзень Новага 2015 года. Жадаю радаснага і плённага духоўна свята Божага Нараджэння і шчаслівага Новага года. З малітвай за вас і Вашу сям'ю святы Мікалай, біскуп».*

ЗЮЗЯ, ІДЗІ КУЦЦЮ ЕСЦІ!

Аднак, на думку этнографу, найбольш блізім для беларусаў усё ж з'яўляецца Зюзя — язычніцкі бог зімы, холаду і марозу. Імя яго паходзіць ад дзеяслова «зюзец» — гэта значыць, мерзнуць, калець ад марозу. Вось якім уяўляюць Зюзю беларусы: ён, кажуць, стары, з белымі, як снег, валасамі на галаве і такой жа даўжэзнай барадой, нізенькага росту, тоўсты. Носіць Зюзю белую цёплую вопратку. Але ж пры гэтым ногі ў яго босыя і галава нічым не пакрытая. У руцэ бог холаду

носіць жалезную булаву, якой у моцны мароз б'е па дрэвах, і ад гэтага яны трашчаць. Большую частку зімы ён праводзіць у лесе, аднак часам і ў вёску можа завітаць. На тое могуць быць розныя прычыны: ці для таго, каб папярэдзіць сялян пра жорсткую суровую зіму на будучы год, ці затым, каб дапамагчы каму-небудзь, напрыклад, вызваліць ад холаду няшчасную бедную сям'ю ці проста для таго, каб наесціся куцці...

Каб як-небудзь задобрыць Зюзю, беларусы напярэдадні Новага года гатуюць куццю, адкладваюць частку яе ў асобную міску і пакідаюць на ноч на асобным сталі: куцця застаецца цэлая, але агульнае павер'е сведчыць, што яе з'ядае Зюзя.

Кажуць, нібыта Зюзя, разлаваўшыся на людзей, звычайна стукае сваёй булавой у які-небудзь пень і гэтым магутным ударам робіць такі пераварот, такую ломку па ўсёй зямлі, што яна, а часам і дамы на ёй, трэскаюцца. Здаралася, кажуць, былі людзі ў лесе ў гэты час і запыталі: «Хто гэта там стукае?» І чулі адказ на гэтае пытанне: «Сам Зюзя стукае, людзей ушчувае».

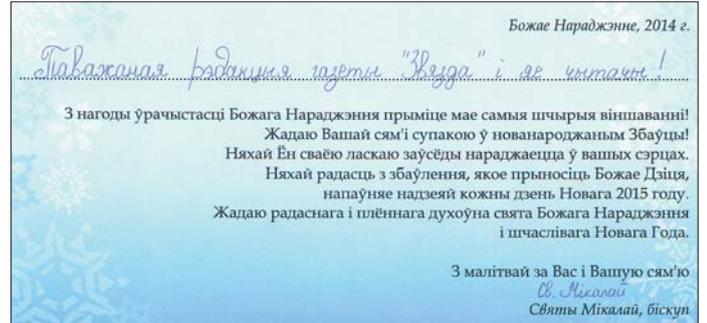
А ўвогуле, нягледзячы на суровы, як зімовы мароз, нораў, Зюзю беларусы паважалі ва ўсе часы. Бо недарэмна і цяпер існуюць прымаўкі: «Зюзя ў хаце, а тут ужо ні снапа на палаце...», «Зюзя на дварэ — куцця на сталі». А таксама Зюзю людзі клікалі: «Зюзя, ідзі куццю есці!»

І хоць памяць пра старажытнага язычніцкага бога на пэўны час згубілася з масавай свядомасці беларусаў, не так даўно, у 2005 годзе, міфічны персанаж набыў, так бы мовіць, другое жыццё. «Рэаніміравалі» Зюзю супрацоўнікі Пастаўскага цэнтра турысцкіх паслуг. І цяпер ён, атрымаўшы прозвішча Зюзя Паазерскі, жыве недалёка ад Паставаў у лясной сядзібе і прымае гасцей разам са сваімі папалечнікамі — Цёткай Завейай, Бабай Напасцю, Карачуном, Чурам ды іншымі персанажамі.

Сваё віншаванне са святамі старажытнага беларускага бога холаду перадаў «Звяздзе» і яе чытачам:

«Перад сваім юбілейным сезонам я ўзяў невялікі творчы адпачынак. Трэба вырашыць цэлы шэраг зусім не казачных пытанняў. Дарэчы, кажуць, каб выказаць сваё ўражанне, нават і ў казачных герояў. Але ж, як вядома, і ў казках, і ў жыцці заўсёды перамагае дабро. Спадзяюся, што і ў маёй чароўнай гісторыі хутка ўсё наладзіцца. Хачу сказаць словы падзякі ўсім, хто цяпер дапамагае мне. А гэта і мае верныя папалечнікі, для якіх наш

праект ужо стаў неад'емнай часткай жыцця, і шануюныя спадары журналісты, якія заўсёды з цеплынёй раскажваюць пра мае дзівосныя прыгоды, і, канечне, мае дарагія казачныя сябры Дзед Мароз з Белаверскай пушчы і Балотнік з Бярэзінскага біясфернага запаведніка, у якіх на працягу гэтага года я неаднойчы гасцяваў. А таксама я хачу перадаць віншаванні з надыходзячымі святамі жыхарам Беларусі, ды і нават усяго свету!

Дзіяна СЕРАДЗЮК,
Тарас ШЧЫРЫ.

На тое і Дзед Мароз...

Беларускі дзіцячы фонд распачаў па краіне традыцыйную дабрачынную акцыю «Нашы сэрцы — хворым дзецям», якая праходзіць у межах агульнареспубліканскай акцыі «Нашы дзеці». У фондзе мяркуюць, што сіроты, а таксама дзеці, якія знаходзяцца ў сацыяльна небяспечным становішчы, цяжкахворыя, якім давядзецца сустракаць святы ў бальніцы, не павінны застацца без увагі і веры ў суд.

Для 80 гадаванцаў дзіцячых дамоў сямейнага тыпу навагодні чуд пачаўся з катання на горных лыжах, сноубордах, санях, цюбінгах, каньках у гарналыжным цэнтры «Сілічы». Прафесійныя інструктары правялі для гэтага спецыяльныя майстар-класы, а Дзед Мароз — яшчэ і спартыўны гульні.

У бліжэйшыя дні ва ўсіх абласных і раённых цэнтрах валанцёры і актывісты фонду наведваюць са святочнымі канцэртамі і відэавішчамі дзіцячыя аддзяленні бальніц, школьных-інтэрнаты, дзіцячыя дамы, цяжкахворых дзяцей. Каля 15 тысяч маленчкіх беларусаў атрымаюць віншаванні. У сталіцы сустрэчы з артыстамі, казачнымі персанажамі адбудуцца ў дзіцячых аддзяленнях РНПЦ псіхічнага здароўя, апэкавым аддзяленні гарадской клінічнай бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі, траўматалагічным аддзяленні 6-й гарадской клінічнай бальніцы, Рэспубліканскім дзіцячым кардыяхірургічным цэнтры «Кардыялогія» і інш.

Напярэдадні ў гандлёва-забаўляльных цэнтрах «Бігз» і «Экспабел» прайшоў дабрачынны марафон па зборы імяных падарункаў сіротам з дзіцячых дамоў сямейнага тыпу.

Святлана БАРЫСЕНКА.

СЮРПРЫЗЫ АД КАМУНАЛЬНІКАЎ

У Магілёве даўжнікам прапануюць... дапамогу

Гэта датычыцца ў першую чаргу малазабяспечаных гараджан, для якіх аплата за камунальныя паслугі і насамрэч вельмі балючы працэс. Часцей за ўсё ў іх кватэрах няма прыбораў індывідуальнага ўліку, і ім прыходзіцца плаціць па максімальных расцэнках. У магілёўскім Цэнтры гарадскіх інфармацыйных сістэм (далей — ЦГІС) прааналізавалі базу даўжнікоў і выбралі некалькі кандыдатур, якім з дапамогай грамадскіх таварыстваў плануецца набыць лічальнікі. Неўзабаве такі падарунак атрымае маці, якая адна выхоўвае дваіх дзяцей.

— Гэтая жанчына — былая сірата, і ёй няма каму дапамагчы, — адзначыла начальнік службы камунальных сістэм і разлікаў ЦГІС Таццяна КОРШУНАВА. — Мае вялікую запазычанасць за камунальныя паслугі, але стараецца неяк выправіць становішча. З дапамогай лічальніка ў яе будзе магчымасць знізіць выдаткі на камунальныя паслугі і выйсці на нармальны ўзровень аплаты. Жанчына працуе ў школе, і прыбор для яе зайдзіўся набыць гарадскі прафсаюз работнікаў адукацыі і навукі.

Між тым ЦГІС шукае магчымасць дапамагчы яшчэ адной сям'і, дзе не лепшае становішча. Затрымка толькі за чарговым спонсарам. Добра было б, калі ў такой карыснай справе ўдзелнічалі б не толькі грамадскія арганізацыі.

Што датычыцца жыхароў, якія не могуць знайсці грошы на аплату «жыровак», то камунальнікі прапануюць ім не прытрымлівацца «страўсінай» палітыкі. Праблема не знікне сама сабой. Лепей прыйсці да спецыялістаў і разам з імі вырашыць, як гэта зрабіць найменш балюча для сямейнага бюджэту. Дарэчы, запрашэнне завітаць у РКЦ «па рашэнне праблем» ёсць нават на рахунках за камунальныя паслугі.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

У іх жыцці асноўнай каштоўнасцю з'яўляюцца культурныя дасягненні. Яны схільныя навязаць навакольным сваё меркаванне аб тым, што добра, а што дрэнна. Ім уласціва надаваць вялікую ўвагу свайму знешняму выглядзе і таву ўражанню, якое яны выклікаюць у навакольных. Гармонія, стабільнасць, прыгажосць — вось ідэалы, да якіх імкнуцца тыя, хто нарадзіўся ў гэты дзень, як у асабістым, так і ў грамадскім жыцці. Яны ніколі не прычыняюць нікому непрыемнасцяў, ставяць перад сабой сціплыя, але дасягальныя мэты. Эмацыянальнасць у справах заўсёды супраць іх. Паспех гэтых людзей часта залежыць ад іх здольнасці збалансаваць праявы ўласцівых ім у аднолькавай меры ідэалізму і прагматызму.

Гэтыя людзі маюць аўтарытарны характар, прытрымліваюцца ва ўсім строгай арганізацыі і падпарадкаванасці. Яны высокаадукаваныя, адказныя і паважаюць гэтыя рысы ў іншых. Іх мінус — залішня чужынасць, эмацыянальнасць, а часам і баязлівасць. Таму ім неабходна быць вельмі асцярожнымі, абдумваць кожны крок, каб іх высокія надзеі і мары не прывялі да горкага расчаравання.

Гэта вельмі сур'ёзныя, занадта ганарлівыя асобы, якія валодаюць вялікай колькасцю энергіі. Для іх характэрна высокая развітая фантазія. Яны з задавальненнем займаюцца творчай дзейнасцю, але ніколі не бяруцца за тую, якая ім не па сілах. Каб пазбегнуць непрыемнасцяў, ім неабходна паразважаць над адноснасцю ўсяго ў свеце і навучыцца ацэньваць сябе ў грамадстве, калектыве, сям'і адэкватна, на ўзроўні з астатнімі.

Звычайная завязь — напярэдадні Новага года рабіць прагнозы і будаваць планы на наступны. Але на гэты раз мы вырашылі, перш чым прадракаць, якім будзе 2015 год, звярнуцца да вопыту мінулага і прыгадаць, якімі былі для Беларусі папярэднія гады Казы і якія «сляды» пакінулі яны ў газетных падшыўках.

1955-ы

РОЗНАЕ ШЧАСЦЕ НАМ ВЫПАДАЕ

Нумар «Звязды» за 1 студзеня адкрывае падборка «Шчасце савецкага чалавека», у якой суайчыннікі розных прафесій, узростаў, сацыяльнага статусу дзеляцца шчаслівейшымі момантамі мінулага года і планами на бягучы.

Напрыклад, знакамты Васіль Корж, былы камандзір партызанскага атрада, Герой Савецкага Саюза (у тагачасным правапісанні менавіта так: «комуніст» і «савецкі» — **Аўт.**), а пасля вайны — старшыня калгаса ў Брэсцкай вобласці, апісаў свае галоўныя радасці так: «Зямля — аснова багацця грамадскай гаспадаркі і росту дабрабыту калгаснікаў. Зямлі ў нас многа, але вялікія плошчы яе стагоддзямі ляжалі пад вадой, зарасталі лазой, хмызняком. І калгаснікі вырашылі пайсці ў наступ на балоты, пачалі распрацоўваць і засяваць аблогі і даліну.

А слесар-лякальшчык Мінскага інструментальнага завода імя Чкалава Васіль Разумаў раскажаў журналістам: «Як і многія іншыя рабочыя прадпрыемства, у 1954 годзе я атрымаў новую добраўпарадкаваную кватэру з двух пакояў і кухні. Размешчана яна ў цэнтры горада на праспекце імя Сталіна. Для новай кватэры набылі добрыя рэчы: нікеліраваны ложак, шафу, круглы стол, канапу і іншыя хатнія рэчы».

Урач, які зрабіў рэдкую аперацыю і выратаваў чалавеку жыццё, першакурснік, які здзейсніў даўноў мару і паступіў на філфак БДУ, камбайнерка, якая за год засвоіла яшчэ дзве новыя прафесіі, — у кожнага з іх гісторыі шчасця, зразумела, свае. Але, разам з тым, у чымсьці падобныя і нейкія... сапраўдныя. За гэтых людзей нават праз паўвека шчыра радуешся.

А вось, напрыклад, урывак з інфармацыі «Пошта адной вёскі»:

«Непазнавальна змянілася за апошнія гады аблічча вёскі Галоўчыцы — цэнтры калгаса імя Варашылава Нараўлянскага раёна. У прыгожым двухпавярховым будынку размясцілася сярэдняя школа. У вёсцы працуюць бальніца, ветэрынарны ўчастак, паштовае аддзяленне. На ўскраіне раскінуўся цагельны завод. Жыхары вёскі карыстаюцца паслугамі трох бібліятэк, клуба... Галаўчане выпісваюць 755 экзэмпляраў газет і 50 часопісаў». Наблага для глухой правінцыі, прагадзіцеся. Ва ўзгаданай вёсцы на той час працавала 708 чалавек.

У цэлым, мяркуючы па тоне публікацый, год для Беларусі праходзіць даволі спакойна: «Звязда» разважае, як дабіцца высокіх ураджаяў кукурузы, і асвятляе нараду перадавікоў сельскай гаспадаркі краіны, перадрукоўвае афіцыйныя паведамленні Масквы і адлюстроўвае ўсе больш ці менш значныя рашэнні партыі і ўрада.

1967-ы

СПАРТЫЎНЫЯ РЭКОРДЫ І МАСТАЦКІЯ ПЕРАМОГІ

У гэты год «Звязда» шырока асвятляла падзеі культуры і спорту. Шмат увагі надалі журналісты, напрыклад, IV спартакіядзе БССР. Праўда, гэтая інфармацыя часта нагадвала занатаваны радыёрэпартаж. Так, у нумары за 4 ліпеня чытаем: «Пачынаюцца выступленні спартсменаў. Пакуль праходзіць узнагароджанне першых прызерў спартакіяды, на полі высталіліся спартсмены таварыства «Працоўныя рэзервы». Пачынаюцца масавыя мастацкія выступленні. Поле нібы пераліваецца рознымі адценнямі...»

Цэлы тыдзень газета вяла падрабязныя справаздачы з Дзён культуры і мастацтва Беларусі ў Маскве, якія адбыліся напрыканцы

1979-ы. 30-кіламетровы прабег ад Кургана Славы да Плошчы Перамогі ў гонар 35-годдзя вызвалення Беларусі праходзіў на прыдзе «Звязды» і ДСТ «Чырвоны сцяг».

жніўня — пачатку верасня. Пад занавес падзеі журналісты распыталі знакамітых людзей з розных сфер пра іх уражанні ад беларускай культуры і занатавалі найбольш цікавыя адказы. «Я слухаў беларускую мову, народныя мелодыі і ўспамінаў далёкія гады свайго знаходжання на беларускай зямлі. І пазней шмат разоў даводзілася бываць у гэтай цудоўнай рэспубліцы. Заўсёды захапляўся талентам беларускага народа. З інструментаў — краналі сэрца цымбалы. Люблю і харавыя спевы», — прызнаваўся маршал, Герой Савецкага Саюза Сямён Будзёны. А любімы абсалютна ўсімі слямі насельніцтва спявак, народны артыст СССР Леанід Уцёсаў ухваліў нашага земляка,

«Мёртвых душ». Устанавіць жа адрасата не ўдалося».

Летам галоўнымі тэмамі газеты робіцца 35-годдзе вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў і, безумоўна, жніво, пра што з нумара ў нумар сведчаць красамоўныя загаловкі: «Пазыўныя нівы», «Поле не дае адтэрміноўкі», «Найпершы клопат: сеяць азімыя, убіраць бульбу!» або трывожныя рэпартажы «У поўнай... негатоўнасці», «Цана неарганізаванасці» і г. д.

А завяршаецца год заклікамі «Працаваць ударна, па-ленінску», падрыхтоўкай да Алімпіяды-80 і анонсамі навагодніх прадстаўленняў для школьнікаў.

Год Казы па-звяздоўску:

ГАРТАЕМ СТАРЫЯ ПАДШЫЎКІ

які ў добрым сэнсе нарабіў шуму ў Маскве і прагрмеў тады на ўвесь Саюз: «Будучы старшынёй журы Усесаюзнага конкурсу на лепшае выкананне савецкай песні, я павінен быў быць строгім суддзёй, аб'ектыўным і яшчэ раз аб'ектыўным... Але зала літаральна застыла, прыціхлі і члены журы, калі заспяваў Віктар Вуячыч. Былы матрос, як мне казалі, мажны хлопец з выдатным знешнім артыстычным абліччам, унёс у атмасферу конкурсу нешта новае. Спявак быў заслужана ўдастоены самага гарачага прыёму маскоўскага гледача, першай прэміі конкурсу і звання яго лаўрэата».

Знаходзіцца месца і лакальным навінам. «На адной з маляўнічых магістральных нашай сталіцы — Паркавай — адкрыўся новы магазін з лірычнай назвай «Алеся», — піша «Звязда» 1 жніўня. — Ён займае ўвесь першы паверх шматпавярховага дома. Тут усё можна набыць для жанчын. У гандлёвым прадпрыемстве пяць секцый: тканін, абутку, швейных вырабаў, галантарэі, парфумы і трыкатажу».

1979-ы. Фотарэпартаж з Нясвіжскага раёна.

1979-ы

ПЕРАПІС, КОСМАС І ЎДАРНАЯ ПРАЦА

Першы нумар года выйшаў якраз у панядзелак, 1 студзеня, і змяшчаў не толькі абавязковае навагодняе віншаванне савецкаму народу, але і прывітанне Фідэлю Кастро з нагоды 20-годдзя Кубінскай рэвалюцыі і разварот, прысвечаны 60-годдзю ўтварэння Беларускай ССР і Кампартыі Беларусі. З большасці тагачасных матэрыялаў вынікала, што «жыццё стала лепш, жыццё стала весялей». Напрыклад, спецкар «Звязды» А. Паўлянюк заўважае: «На рабочым сталі сакратара Дубровенскага райкома партыі Іны Паўлаўны Холадавай ляжала копія тэлеграмы на імя начальніка Аршанскага чыгуначнага вакзала: прасілі забраніраваць месцы на поезд Масква — Калінінград для турысцкай групы іх раёна. Падумалася: далёка пралаглі турысцкія маршруты сельскіх працаўнікоў. Значыць, заможна сталі жыццё, інтарэсы набылі новы змест...»

Традыцыйнымі для «Звязды» застаюцца тэмы сельскай гаспадаркі і будучага ўраджаю, сувязь з працоўнымі калектывамі. Таксама перыядычна ўзнімаецца тэма бацькоў і дзяцей і пытання выхавання — у спецыяльнай рубрыцы «Крылы». Сустрэкаюцца і цікавосткі кшталту наступнай: «Сярод шматлікіх экспанатаў ствараемага ў раённым цэнтры Свіслач гісторыка-краязнаўчага музея прыцягвае ўвагу невялікая кніжка. Час закрануў яе лісты, амаль разбурыў вокладкі, сцёр многія літары. І ўсё ж на адной са старонак можна прачытаць уцалелую частку аўтографу: «... Будзь здароў, мілы, блізкі, душа-брат. Твой М. Гогаль». Спецыялісты пацвердзілі дакладнасць аўтографу аўтара

1991-ы

ШЛЯХ ДА РЫНКУ І СУВЕРЭННАЙ ДЗЯРЖАВЫ

Па шчырасці, падшыўку за 1991 год — усю, цалкам — можна лічыць часткай падручніка па найноўшай гісторыі краіны — настолькі поўна і шматбакова адлюстроўвае яна шматлікія калізій у грамадстве, эканамічным і палітычным жыцці.

Гартаеш красавіцкія нумары — і нібыта зноў пераносішся ў той час, калі ўрад прыняў рашэнне павысіць рознічныя цэны (акурат 1 красавіка, такі горкі атрымаўся жарт), што спракавала надзвычайны ажыятаж і дэфіцыт самых неабходных тавараў. «Для жыхаркі Дзяржынска К. паход у прадуктовы магазін закончыўся... рэанімацыйнай палатай, — піша «Звязда» 2 красавіка. — У выніку спрэчкі ў чарзе па хлеб ёй была нанесена цяжкая траўма галавы. Жанчына дастаўлена ў бальніцу разам з акрываўленымі буханкамі. У пацярпеўшай — пяцёра дзяцей...».

Нечаканы пераход на рынкавыя рэйкі выклікаў хвалю забастовак: рабочыя буйных прадпрыемстваў кшталту МАЗ, трактарнага, падшыпнікавага, электратэхнічнага заводаў выходзілі на мітынгі да Дома ўрада, стачкамі з пераменным поспехам вялі перамовы з прадстаўнікамі ўлады — і пра ўсё гэта падрабязна і як мага больш аб'ектыўна пісала «Звязда».

Зрэшты, не палітыкай і эканомікай адзінай жыла краіна, а разам з ёй — і газета. Знаходзі-

ліся для аналізу прынятага за год да значных падзей Закона аб мовах, і для цёплых рэпартажаў пра жыццё першых дзіцячых дамоў сямейнага тыпу, і для тэатральных і літаратурных аглядаў, і для клопату пра будучы ўраджай, і для разнастайных журналісцкіх расследаванняў.

Ведаецца, што можна было набыць у 1991-м за 1 долар? Вось і тады большасць беларусаў пра тое не ведала. Журналіст «Звязды» Сяргей Шаўцоў пабыў у валютных аддзелах буйных крам і даведаўся, хто і што ў іх купляе. 1 долар, як вывільася, каштавала жвачка «Дубльмінт», 1,20 — шакаладка, 1,50 — апельсінавы сок. «А сярэднястатыстычная савецкая сям'я, паводле падлікаў экспертаў, зарабляе ў месяц... 12 долараў. Магутная сума. Ажно на бутэльку віскі можа хапіць», — рэзюмуе аўтар.

...У жніўні 1991-га, як мы памятаем, Савецкі Саюз зноў заліхаманіла: адбылася спроба «адстаўкі» прэзідэнта М. Гарбачова па стане здароўя» і захопу ўлады, які праз некаторы час назавуць путчам. «Звязда» была абавязана, як і іншыя цэнтральныя газеты, друкаваць афіцыйныя дакументы Масквы. Але ніхто не мог забараніць журналістам выказваць сваю грамадзянскую пазіцыю, што яны і рабілі. «Зараз, хочам мы таго ці не, павінны пры-

знаць: дзяржаўны пераварот стаў падставай для таго, каб больш уважліва паглядзець на справы ў краіне, распрацаваць новыя падыходы для яе руху наперад, — піша 23 жніўня ў перадавіцы рэдкалегія «Звязды». — Трэба паглядзець праўдзе ў вочы: кіраўніцтва партыі, якое ў самы драматычныя дні дзяржавы часіны не асудзіла антыкастыгучыйныя дзеянні, не падняло народ на адпор путчыстаў, якое, урэшце рэшт, не паўстала на абарону свайго Генеральнага сакратара, — такое кіраўніцтва ў людзей карыстацца даверам не можа».

Неўзабаве Беларусь следам з прыбалтыйскімі рэспублікамі абвясціла аб сваім суверэнітэце. «Старэйшы брат раззлаваўся», — адзначыла рэакцыю РСФСР газета. Ужо напрыканцы лета — пачатку восені ў «Звяздзе» пачаліся грамадскія абмеркаванні, якімі павінны быць галоўныя сімвалы дзяржаўнасці незалежнай Беларусі: герб, сцяг, гімн і г. д.

2003-і

ФАРБЫ І ІМЁНЫ

Гэты год «Звязда» сустрэла ў поўнакаляровым друку і ўжо ў кампаніі з маладзёжным дадаткам «Чырвоная Змена», які летась узяла пад крыло разам з часткай маладых журналістаў і юнкараў-пазаштатнікаў (некато-

2003-і. Беларус Драчоў, нарвежац Б'ёрндален і француз Пуарэ — на адным п'едэстале.

рыя з іх, атрымаўшы журналісцкую адукацыю, потым зноў прыйшлі ў «Звязду» і знайшлі сваіх чытачоў. — **Аўт.**)

Першы постнавагодні нумар атрымаўся стракатым, як само жыццё. Тут і Закон аб бюджэце на бягучы год, і записка пра маленькага віцэ-чэмпіона, які нарадзіўся ў сям'і Барыса і Волгі Фёдаравай акурат у першую хвіліну 2003 года, і кур'ёзная навіна пра гандлярку з Пінска, якая пакусала падатковага інспектара за спробу канфіскаваць у яе тавар, і пра пераможцу абласной латарэі «Прыдзвінне» (жанчыне пашанцавала выйграць 5 мільёнаў рублёў). А яшчэ — пра драматычны фінал снежня 2002-га, калі адбыўся пажар у Нясвіжскім замку, пра яго наступствы і планы па рэстаўрацыі палацавага комплексу.

Ці памятаеце вы, з якім гонарам і радасцю гаварылі мы пра беларускіх біятланістаў у 2003-м? Падшыўка «Звязды» захоўвае рэпартажы аб паспяховых выступленнях мужчынскай зборнай на Кубку свету. Тады імёны Алега Рыжанкова, Віктара Драчова, Рустама Валуліна і Аляксандра Айдарова гучалі нароўні з «мэтрамі» сярод страляючых лыжнікаў — Оле-Эйнарам Б'ёрндаленам і Рафаэлем Пуарэ...

У студзені 2003-га беларуская культура панесла цяжкую страту: у выніку працяглай хваробы, так і не аднавіўшыся пасля аўтакатастрофы, пайшоў з жыцця чалавек, які стаў культурным сімвалам і недасягальнай планкай для многіх пакаленняў артыстаў, — кіраўнік знакамітага ансамбля «Песняры» Уладзімір Мулявін. «Звязда» смуткавала ў гэтыя дні разам з усёй краінай і з болем адзначала, што з самага «зорнага», першага складу ансамбля, толькі Мулявін заставаўся да канца адданым выбранай справе і краіне, якая стала для яго другой радзімай.

А яшчэ ў гэты год мы шмат пісалі пра здымкі і прэм'еру «нацыянальнага блокбастара» — фільма «Анастасія Слуцкая». Напрыклад, рэжысёр карціны Юрый Елхаў раскажа ў «Звяздзе», як працавала з невялікім бюджэтам, і раскрыве некаторыя «закадравыя» сакрэты, а выканальніца галоўнай ролі актрыса Святлана Зеляноўская распавяла, як «учыніла бунт», каб беларускім акцёрам у час выплацілі абяцаны гонар, і колькі таленту, здароўя і цяперня трэба, каб спрацавацца з расійскімі «зоркамі».

Атрымліваецца, мінулыя гады Казы былі вельмі рознымі па настроі і змесце. А якім будзе наступны, 2015-ы? Заставайцеся са «Звяздоў» — даведаемся разам! **Падшыўкі гартала Віктарыя ЦЕЛЯШУК.**

ГУЛЬТАЮ ЗАЎСЁДЫ СВЯТА

Хто што, а дачушкі на юбілей падарылі мне... катка. Які ж ён быў прыгожаныкі: сам шэры ў палосачку, вочкі вялікія, вушкі гарчма... Я палюбіла яго адразу ж! З усімі адсюль наступствамі. Кштальту, даглядала Максімку, як малое дзіця. Купала ў шампуні, выпалоскала, сушыла, смачненькім нечым карміла. Ды што там — я нават блінкі яму пякла памерам з капейку... І потым на кожны капала смятанку.

Вяселіў мяне мой гадаванец: любіў ганяць маленькі мячык, мурлыкаў пяшчотныя песні, прасіўся на рукі, крыўдзіўся, калі на яго не звярталі ўвагі. Ён тады ўзяў звычай залазіць на шафу, адтуль скакаць на канапу, з яе — на тэлевізар, потым — на верхні край трэляжа і зноў на шафу. А там, уладкаваўшыся, мог лапкай то адчыняць, то зачыняць дзверы. Яны грукалі, і катка хоць-нехаць даводзілася знімаць з шафы, браць на рукі.

Вось так ён і рос.

На Новы год з ім прыгоды была. Значыць, нагатавалі мы рознай смакатай, упрыгожылі стол, запалілі свечкі. Усё гатова... Нават асобнае месца катку!

Але ж мы пакуль не садзімся — суседзяў чакаем, хоць Максімку ўжо і няцерпіцца. Раз-пораз ён становіцца на заднія лапкі, абаліраецца на край стала, ласа пазірае на поўныя талеркі...

Мы яму: «Нельга, Максім! Пачакай!». І кот чакае. Нарэшце звоніць званок — ідуць такі нашы госці. Уся ўвага, вядома ж, на іх — вітаем, распрамаем... Але пры гэтым чужым — быццам нечым гарэлым ад стала пацягнула... Ці, можа, смаленым?

Высвятляецца: наш гадаванец не ўцярапеў — дацягнуўся такі лапай да адной з талерак, але пры гэтым свечкай, што стаяла поблізу, абсмаліў вусы. Яны ў яго скруціліся, як пасля хімічнай зав'язкі...

Мы спалохаліся за Максіма, сталі шкадаваць яго, аднак гэтыя эмоцыі былі кату без патрэбы. Ён — як нічога ніякага — налягаў на ўкрадзены курыны кумпячок.

...Кажуць, што вусы дапамагаюць катам лавіць мышэй. Не ведаю, ці праўда гэта, бо наш любімец не лавіў іх ні да таго Новага года, ні пасля.

Соф'я КУРЦІН,

г.п. Лынтупы, Пастаўскі раён.

УСІМ КАРТЭЖАМ КАРТЭЖ!

...Гледзячы на сучасныя вяселлі з шыкоўнымі лімузінамі, з дзясяткамі прыбраных іншамаракаў, я міжволі ўспамінаю вяселле маёй аднавяскоўкі.

Люся ў нас была дзеўкай з форсам — тутэйшыя, звычайныя хлопцы яе не цікавілі. Ёй падавай капітана далёкага плавання ці хоць бы марака...

Але ж аднойчы ў наш клуб на сваім блакітным «Запарожцы» падкаці студэнт з Мінска, у якога, паводле чутак, была кватэра ў райцэнтры. І дзеўка, можна сказаць, прапала.

Вяселле прызначылі пад самы Новы год. У Люсінай хаце сталы накрытыя, радня ўся ў зборы, дзеўка ў фаце... Няма толькі жаніха, каб ехаць у раён на рэгістрацыю (пра сельсавет Люся і слухаць не хацела).

Час ідзе, снег — таксама, адзіны ў вёсцы тэлефон не працуе...

«Можа, што зрабілася? Можа, у снезе захраслі? Пад'еду пагляджу», — раз-пораз прапаноўваў бацька маладой (і, дарэчы, лепшы ў акрузе трактарыст). «Не трэба, — гнула сваё дачкаганарліўка. — Не прыедзе, значыць, не вельмі і хацеў».

А нервы ж гарэлі: ні госці, ні гаспадары не ведалі, што рабіць, аж пакуль з вуліцы нехта не прынёс доўгачаканае слова: «Едуць!...» (Непраўдзівае, зрэшты, бо першая машына, калі па праўдзе, не ехала — яе, па глыбокім снезе, з апошніх сіл кацілі сябры жаніха...)

А наперадзе ж была... дарога ў ЗАГС.

Бацька нявесты завёў свой гусенічны і стаў у галаве калоны, за ім прыладкаваўся сусед на машыне «Тэхнічная дапамога», следам — родны дзядзька нявесты, галоўны ветурач на сваім «козліку» з брызентавым верхам, у які хоць-нехаць паселі маладыя... Грымнула музыка!

Вось так і паехалі.

Работнікі ЗАГСа, дзякаваць Богу, маладых дачакаліся, цырымонію правялі, усіх павіншавалі — яшчэ і з надыходзячым Новым годам...

Варта сказаць, што і той, самы першы год, і ўсе наступныя аказаліся для гэтай сям'і досыць

шчаслівымі. Яны па-ранейшаму разам. Можа, таму, што не так яно і важна, на чым ехаць у ЗАГС, важна з кім.

Тацяна РАМАНОВА,

г. Наваполацк.

ТАТАЎ ПАДАРУНАК

Перад Новым годам усе дзеці пішуць лісты Дзеду Марозу, раскаваюць яму пра свае заветныя мары. «А ты Берандзею напішы, лясному цару, — параіў мне тата-ляснычы. — Так надзейней будзе. Я ведаю...»

А значыць, і мне сумнявацца не варта: напісала я свой ліст, паклала ў канверт і схавала яго пад кніжкамі.

Недзе праз тыдзень тата вярнуўся з працы раней, гукнуў:

— Збірайся, Танечка, паедзем!

— Куды? — загарэліся вочкі.

— Да цара Берандзея... Самі твой ліст завяжэм, бо пашталён будзе доўга дарогу шукаць.

Я кінулася да стала, схавала канверт, і неўзабаве наша машына, узнімаючы снежны пыл, ужо імчала па дарозе. Я думала пра цара, пыталася ў таты, ці ёсць у яго барада, з кім ён сябруе і чаму я дагэтуль яго не бачыла.

— Барада ёсць! Белая, як снег, — раскаваў тата. — А сябруе ён з вавёркамі, зайцамі, грэе маленькіх ляснянят, корміць жалудамі дзікоў. Зімою малыя дрэўцы снегам прыцярушвае, каб ім цяплей зімавалася; летам ды восенню грыбы высаджвае, каб мы з табой іх знаходзілі; насенне суніц ды чарніц шчодрой рукой рассыпае; дапамагае тым, хто заблудзіцца... Ён, дачушка, у лесе гаспадар... А чаму яго не бачыць ніхто? Дык гэта ж зразумела: вясной ды ўлетку ён апранаецца ў зялёнае, восенню — у залатое, зімой — у белае. Паспрабуй тут заўваж... Але ж адно месцейка, дзе ён часта бывае, я дакладна ведаю...

Тата спыніў машыну, і я ўбачыла лясны дамок без дзвярэй. У такіх леснікі складвалі сена, каб потым, зімой, развозіць яго па лясных кармушках.

Снегу намяло вышэй за калена (проста не верыцца!). Таму тата ўзяў мяне на рукі і прынёс у кармасовішча. Там, у самым версе, была паліца.

— Вось туды і пакладзі свой канверт. Толькі падпіхі, каб чалавек не змог дацягнуцца.

Я старалася — адсоўвала ліст як мага далей.

Нарэшце справа была зроблена, і я моцна абняла тату: мне вельмі падабалася, што ў нас з ім з'явіўся сакрэт, што ён так надзейна схаваны ад людзей, бо ніхто ж — апроч Берандзея — у холад, па глыбокім снезе, не зойдзе ў гэты дамок, не знойдзе канверт...

Урэшце мы селі ў машыну, каб ехаць дамоў. Тата павярнуў ключ запальвання — і раз, і другі, і трэці... Марна — машына не заводзілася, а да бліжэйшай вёскі кіламетраў з пяць. І мабільных тэлефонаў тады не было. Мы з татам пайшлі пехатой.

...Тая дарога перад вачыма і сёння: высокія ялінкі сплаліся над ёй лапкамі і ўтварылі чароўную арку. Усё пад ёй было пакрыта белым снегам, а зверху — яшчэ і дыямантамі. Як жа яны блішчэлі!.. Я паспрабавала ўзяць іх, пакласці ў кішэнь, каб занесці дамоў, але яны тут жа расталі — ператварыліся ў вадку.

— Не стамілася? — час ад часу пытаў у мяне тата і дадаваў: — Магу паднесці... А што не едзем з табой, а ідзём, дык гэта і да лепшага: калі яшчэ надарыцца такая зіма і такая дарога!..

Прайшлі мы яе хвілін за сорок і зусім не стаміліся. Знаёмы трактарыст дзядзька Жора згадзіўся дапамагчы: разам з ім мы паехалі да кармасовішча і толькі хацелі падчапіць машыну на буксір, як яна... завялася.

А 31 снежня мы з татам зноў паехалі ў лес — забіраць падарунак. Пакет з ім я знайшла на той самай паліцы, дзе пакідала свой ліст. І ляжала ў ім тое, што я папрасіла. Таму радасць не мела межаў!

— Падзякуй Берандзею, што выканаў твае просьбы, — падказаў мне тата. — І пажадай яму моцнага здароўя. Тут, у лесе, ён пачуе твае слоўкі і не забудзецца пра цябе налета.

Моцна прыціснуўшы пакет да грудзей, я заплушчыла вочы і прашаптала словы ўдзячнасці.

...Потым да Берандзея мы з татам ездзілі штогод.

І нават вырасшы, верыць у яго я не перастала. Не, лісты больш не пішу, бо мары ўжо доўга не матэрыяльныя. Проста, назбіраўшы кошык грыбоў ці вядро ягад у татавым лесе, не забываю падзякаваць цару за яго шчодрасць і дабыню, за яго дары, бо хочацца, каб ён помніў мяне налета.

І вось гэты татаў падарунак, бадай, самы дарагі за ўсё жыццё.

Тацяна РУСАКОВІЧ,

г. Любань.

Рубрыку вядзе Валянціна ДОЎНАР.

ПАВАЖАНЫЯ РАБОТНІКІ ДАРОЖНАЙ ГАЛІНЫ І УСЕ, ХТО ЕЗДІЦЬ ПА НАШЫХ ДАРОГАХ! Прыміце самыя цёплыя і сардэчныя віншаванні з надыходзячым святам!

Новы год прыходзіць у дамы і кватэры кожнага горада, кожнай самай маленькай вёсачкі менавіта па дарозе. Бо ў сем'і, школы, дзіцячых садкі да свята трэба ў час даставіць елкі і падарункі, да бацькоў у госці абавязкова завітаюць дзеці, да сяброў спяшаюцца сябры. Хтосьці паспявае з працы да навагодняга стала літаральна за хвіліны да дванацці. Усё гэта, згадзіцца, было б немагчыма ажыццявіць без добрых, дагледжаных дарог. Таму ў дарожнай галіне працуюць высокакваліфікаваныя спецыялісты, умельцы і адказныя рабочыя. Адна з традыцый, на якія багатыя калектывы дарожнікаў — гэта захопленасць сваёй справай, беражлівае стаўленне да ведаў і вопыту, перадача іх ад пакалення да пакалення. Відавочна, што гэтая пераемнасць і з'яўляецца залогам поспеху адной з найважнейшых галін народнай гаспадаркі краіны. Мы ўпэўнена завяршаем 2014 год і шчыра віншваем суайчынікаў з надыходзячым 2015-м!

Напярэдадні навагодніх свят хочацца сказаць найлепшыя словы ў адрас ветэранаў як нашай галіны, так і усіх астатніх, чыімі намаганнямі створаны патэнцыял эканомікі, які мы развіваем і памнажаем! Варта прывітаць усіх працаўнікоў розных ведамстваў і службаў, якія сустрэнуць свята на рабочым месцы: ад іх у многім залежыць наш спакой і добры настрой.

У новым годзе зычым усім моцнага здароўя, шчасця, новых поспехаў і перамоў!

Ад імя калектыву КУП «Брэстблдарбуд» генеральны дырэктар Сяргей ДЗЯМКО.

УНП 200020752

Итоги рекламной игры «Белоруснефть» «Можно все – Можно частями!»

Мы рады сообщить ВАМ, что наша игра успешно завершена, 16 декабря 2014 прошёл розыгрыш призов.

Поздравляем всех победителей!

Сведения о результатах проведения рекламной игры:

Организатор рекламной игры: ООО «Группа НЭФ», юридический адрес: 220113, г. Минск, ул. Мележа, 5/1, оф. 317, УНП 191769157.

Наименование рекламной игры: «Можно все - можно частями!»

Срок начала рекламной игры: 1 октября 2014 года

Срок окончания рекламной игры: 31 декабря 2014 года

Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 2434, выдано Министерством торговли Республики Беларусь 23 сентября 2014 года.

В рекламной игре приняло участие 25 837 физических лиц. Призовой фонд рекламной игры разыгран полностью.

Победителями рекламной игры стали:

ФИО победителя	Выигрыш
Мельник Александр Евгеньевич	Электронная топливная карта I типа стоимостью 93 600 рублей с зачисленными на нее денежными средствами в размере 200 000 000 белорусских рублей для заправки на всех АЗС «Белоруснефть» дизельным топливом либо бензином марки АИ-95 (далее – «Топливная карта») и денежное вознаграждение в сумме 27 285 491 белорусских рублей.
Бусел Ольга Валерьевна	Электронная топливная карта II типа стоимостью 93 600 рублей с зачисленными на нее денежными средствами в размере 10 000 000 белорусских рублей для заправки на всех АЗС «Белоруснефть» дизельным топливом либо бензином марки АИ-95 (далее – «Топливная карта») и денежное вознаграждение в сумме 1 376 400 белорусских рублей.
Шкаленко Максим Сергеевич	
Троцкая Алина Владимировна	
Стефаньков Вячеслав Петрович	
Степанов Сергей Александрович	
Божков Алексей Александрович	
Савосько Владимир Михайлович	
Зейден Дмитрий Юрьевич	
Зарифов Александр Жоржевич	
Ковалевский Виктор Станиславович	

Телефон для справок по вопросам проведения игры: 8 (017) 237-16-19 (в будние дни с 9:00 до 13:00 и с 14:00 до 18:00)

Полные правила рекламной игры были опубликованы в газетах «Мясцовае самакіраванне» №15 от 01.10.2014г., «Нефтяник» № 37 от 09.10.2014г.

Благодарим вас за то, что пользуетесь услугами нашей сети АЗС. Мы рады работать для вас. Участвуйте в наших акциях в будущем году.

Дарагую матулю, бабулю, прабабулю і нават прапрабабулю **Яўгенію Міхайлаўну КІЛБАС** шчыра віншваем з 90-годдзем! Зычым добрага здароўя, бадзёрасці, поспехаў, доўгіх гадоў жыцця на радасць усёй вялікай сям'і. Нізкі паклон табе, родная! **Твае дочки, сыны, зяці і нявесткі, сем'і ўнукаў і праўнукаў, прапраўнукі.**

ПЯЦЬ ХВІЛІН, ПЯЦЬ ХВІЛІН...

Гэта многа ці мала? Задумацца над гэтым, толькі на першы погляд простым пытаннем, думаю, як мінімум раз на год, прымушае непараўнальна Людміла Гурчанка. Што можна паспець за пяць хвілін наогул і да Новага года ў прыватнасці? — мы пацікавіліся ў герояў нашых публікацый, людзей рознага ўзросту і прафесій. Адказы былі вельмі розныя, пераважна філасофскія. Нехта за пяць хвілін да бою курантаў паспявае загадаць жаданне, нехта дарабляе салату і робіць маску з агуркоў (каб у новы год уступіць, як кажуць, на ўсе сто), а нехта выратоўвае жыццё... Дык усё ж такі, пяць хвілін – гэта многа ці мала?

Алена БЕРАСНЕВА, член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце:

— Думаю, што для прыняцця важных, лёсавызначальных рашэнняў не заўсёды патрабуецца шмат часу. За пяць хвілін да Новага года кожны чалавек павінен задумацца над тым, для чаго ён жыве. Наўрад ці нехта лічыць, што ён нарадзіўся для вайны: людзі нараджаюцца, каб быць шчаслівымі, заводзіць сям'ю, рабіць дабро, самаўдасканалвацца... Калі кожны-кожны чалавек гэта зразумее за пяць хвілін да Новага года і прыме для сябе адпаведнае рашэнне, то ў наступны, 2015 год мы ўсе ўвойдзем шчаслівымі, з абсалютна мірнымі мэтамі. І не будзе вай-

ны ў суседняй Украіне, не будуць забіваць людзей у іншых краінах.

Уладзімір ІВАНОЎ, загадчык рэабілітацыйнага наркалагічнага аддзялення Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтру псіхічнага здароўя:

— Пяць хвілін — не такі ўжо і вялікі час. Але, мяркую, яго хапіла б, каб прывесці сябе ў такі стан душэўнай раўнавагі, пазітыўнай энергіі, каб пачаць выпраменьваць у наваколле хвалі неверагоднай цеплыні, любові. Можна пачаць саграваць душэўнай цеплынёй тых, хто з намі побач. Як прывесці сябе ў такі стан? А проста дайце сабе ўстаноўку на дабрывію, уявіце, што вы — сонца... Няма сумненняў: свет трымаецца на супрацоўніцтве, суперажыванні, узаемадапамозе. Калі б свет трымаўся на канкурэнцыі, усё вельмі хутка скончылася б. Можна быць, нават за пяць хвілін... На днях прачытаў у адным замежным выданні цікавы артыкул аб тым, што вучоныя прызнаюць унікальнасць свету, у якім многае не паддаецца ніякім законам, лагічнаму тлумачэнню. У ім шмат таго, што немагчыма загнаць у пэўныя рамкі. І, такім чынам, прызнаецца прысутнасць боскага ў нашым жыцці. А Бог — гэта любоў...

Віктар ЖУК, настаўнік гісторыі з сярэдняй школы № 11 г. Маладзечна, пераможца Рэспубліканскага конкурсу прафесійнага майстэрства педагогаў «Настаўнік года—2014»:

— Здраецца, што шмат часу праводзіш, рыхтуючыся да ўрока, шукаеш нейкія новыя формы і падыходы, але адчуваеш, што штосьці табе не ўдаецца, так бы мовіць, пазлы не складваюцца, і раптам за 5 хвілін да пачатку ўрока усё становіцца на свае месцы. Прычым атрымліваецца нават лепш, чым ты планавалі. Школьны ўрок — гэта гісторыя, падарожжа, маленькае жыццё, у якім літаральна кожная хвіліна мае значэнне. Але для мяне асабліва важныя апошнія пяць хвілін да званка, калі мы з вучнямі падсумоўваем вынікі нашай агульнай працы і кожны ацэньвае свой уклад у дасягненне пастаўленых у пачатку ўрока мэт.

Калі я паступаў ва ўніверсітэт, чамусьці добра запомніў пяць хвілін пасля экзамену, калі выйшаў з аўдыторыі і адразу палез у падручнік, каб правесці самога сабе. А падчас удзелу ў суперфінале рэспубліканскага конкурсу «Настаўнік года» часу на падрыхтоўку адказу ў педагогічным брэйн-рынгу ўвогуле не было. У мяне спыталі: «Як вы разумееце выказванне Жан-Жака Русо: «Мастацтва заключаецца ў тым, каб не выхоўваць?» А Жан-Жак Русо — мой любімы французскі філосаф эпохі Асветніцтва. Таму я адказаў цытатай на цытату: «Дзіця само павінна вучыцца, глядзячы на свайго настаўніка», бо таму ж філосафу належаць і іншыя словы: «Няма нічога больш неразумнага, чым навязваць свой пункт погляду выхаванцу». Адным словам, мне моцна пашанцавала...

У дзяцінстве за пяць хвілін да Новага года я, напэўна, як і ўсе, пісаў на паперцы свае пажаданні, а цяпер проста трымаю іх у галаве, каб паспець загадаць, калі гадзіннік праб'е 12 гадзін. Да слова, сябры называюць мяне чалавекам, які хоча паспець усё. Чаго і ўсім жадаю...

ГЮНЕСЬ, спявачка:

— У 2006 годзе на здымках канцэрта «Песня года Беларусі» незадоўга да выхаду на сцэну раптам выявілася, што мая сукенка, якая вісела ў грымёрнай, сапсавана. Уся ніжняя частка, зробленая з фэціну, была зрэзана ўшчэнт... І часу замяніць яе на іншы ўбор ужо проста няма! У выніку ўся мая каманда літаральна за пяць хвілін да выступлення зашывала сукенку, спрабуючы хоць неяк выратаваць сітуацыю. На шчасце, усё скончылася добра, выступленне прайшло як мае быць, і ніхто не заўважыў, што з сукенкай штосьці не тое, хоць спераду яна і стала намнога карацейшая. Адсюль выснова, што не трэба засмучацца і апускаць рукі, бо нават за 5 хвілін, калі вельмі пастарацца, можна знайсці выйсце са складанай сітуацыі!

Калі ж гаварыць пра пяць хвілін да наступлення Новага года... З дзяцінства гэта адно з самых маіх любімых сямейных свят, і сустрэць яго, па маім глыбокім перакананні, трэба менавіта ў сямейным коле. А за пяць хвілін да надыходу Новага года ўсім родным і блізкім людзям трэба абавязкова сабрацца за адным святочным сталом, каб паспець сказаць адно аднаму самых важных слоў і, канешне, адкаваць шампанскае і загадаць жаданне пад бой курантаў!

ТЭА, спявак, прадстаўнік Беларусі на «Еўрабачанні-2014»:

— У маёй прафесіі за пяць хвілін можна паспець як мінімум выканаць дзве кампазіцыі альбо пераапрацаваць у новы касцюм. І ўжо на падыходзе да сцэны паспяваеш нават усе гузікі на сарочцы зашпіліць. Бывае, што пяці хвілін хапае, каб вывучыць апошні слупок з песні, калі два ўжо ведаеш — праўда, для падстрахоўкі запісваеш яго на руцэ. А за пяць хвілін перад боем курантаў галоўнае, на мой погляд, паспець разліць шампанскае па келіхах і дачакацца, калі стрэлкі гадзінніка сыдуцца на дванаццаці. Заўсёды стараўся не праваць на Новы год, а даваць сабе магчымасць атрымліваць асалоду ад свята і хатніх страў. У гэтым годзе традыцыя крыху змянілася, таму што не толькі адзначу свята ў вясёлай кампаніі, але і папрацюю яшчэ.

Вікторыя СЯНКЕВІЧ, тэлеведучая, намеснік дырэктара АТН:

— За пяць хвілін можна распавесці пра ўсе галоўныя навіны ў краіне і свеце. Такі хронаметраж аднаго з нашых выпускаў. Наогул жа тыя, хто працуе на тэлебачанні, пры неабходнасці могуць расцягнуць час, таму паспець можна амаль што ўсё. Гэта вельмі вялікі адрэзак часу насамрэч.

Калі застаецца пяць хвілін да наступлення Новага года, то я імкнуся атрымаць ад іх задавальненне. Прысвячаю гэты час блізкім людзям, каб абняць іх, пацалаваць, зазірнуць у вочы і разам сустрэць надыход свята. Я не з тых, хто рыхтуецца загадаць заповітнае жаданне, напісаць яго на паперцы, спаліць і, перамышаўшы з шампанскім, выпіць. Бо веру, што мы самі здзяйсняем жаданае. І не варта нікому перадаваць такую адказную справу. Ведаецца, ёсць такі анекдот: «Дарагі Дзед Мароз! Я ўвесь год была добрай дзяўчынкай... Ну добра, не ўвесь год, а пару дзён дакладна... Ай, лепш сама куплю!» На мой погляд, галоўнае — гэтыя пяць хвілін правесці ў добрай кампаніі і на станоўчых эмоцыях. Таму я звычайна праводжу іх з сям'ёй і ў апошнія хвіліны зараджаюся энергіяй на ўвесь будучы год.

Марыя ШКАНАВА, беларуская гарналыжніца:

— Для мяне пяць хвілін — гэта цэлая вечнасць. Бо ў горных лыжах лепшыя спартсменкі свету пераадоўваюць спускі за меншы тэрмін. Калі я была маленькая, то і ўявіць не магла, што за дзве хвіліны можна прайсці 2-3 кіламетры. Усё прасіла бацькоў паказаць мне такую адлегласць, а пасля ўключала секундамер і спрабавала прайсці-прабегчы-праехаць гэтую дыстанцыю за такі маленькі час. Скажу шчыра: атрымалася толькі на лыжах, і тое ўжо праз шмат гадоў. Таму зараз мне здаецца, што за пяць хвілін можна не толькі пераадолець значную адлегласць, але і здзейсніць цэлае падарожжа, якое можа змяніць тваё жыццё. Што да Новага года, то якраз за пяць хвілін да апоўначы я тэлефаную сваім блізкім людзям, якія не могуць быць побач, віншую іх са святамі, і вось так разам мы сустрэкаем Новы год. У гэты момант галоўнае, каб тэлефонныя лініі не былі перагружаны і інтэрнэт-сувязь не падвяла.

«ДЗЕ КАЗА ХВАСТОМ — ТАМ ЖЫТА КУСТОМ»

СІМВАЛ НАДЫХОДЗЯЧАГА ГОДА — САМЫ СУПРЯЧЛІВЫ
З УСІХ ПЕРСАНАЖАЎ НАШАЙ ТРАДЫЦЫЙНАЙ КУЛЬТУРЫ

Год Казы, які наступіць, згодна з усходнім календаром, дзесьці ў лютым, для беларускай традыцыйнай культуры паняцце абсалютна новае і, калі разабрацца, штучнае. Але сімвал гэтага года, у адрозненне ад далёкіх Тыгра і Малпы ці міфічнага Дракона, вельмі блізікі і зразумелы многім: рагатая-барадатая, пасецца сабе на лузе, карыснае малако дае. І якія ж калядныя святы без «Казы» — не сапраўднай, канешне, а традыцыйнага персанажа, прысутнасць якога лічыцца проста абавязковай у гурце калядоўшчыкаў. Мала таго — Каза ў ім самая галоўная істота, бо сімвалізуе ні многа ні мала — само Сонца.

«Як так?» — спытаеце вы. А як жа звязда — сімвал нябеснага свяціла, які калядоўшчыкі нясуць на доўгай аснове паперадзе працэсіі? Усё правільна. Але Каза як істота жывая — гэта сімвал больш ранні, дахрысціянскі, а звязда сваімі вытокамі сягае ў біблейскія паданні. Варта толькі прыгледзецца да традыцыйнага каляднага абраду, раіць **кандыдат філалагічных навук, галоўны рэдактар выдавецтва «Адукацыя і выхаванне», даследчык народнай культуры Янка Крук.**

— Каза заўсёды была абавязковым персанажам каляднай працэсіі, — расказвае Іван Іванавіч. — Былі яшчэ Мядзведзь, Конь, Бусел, Жораў, але асноўную сімвалічную ролю выконвала менавіта яна. Як толькі калядоўшчыкі заходзілі да гаспадары ў хату, Каза падала каля печы і «паміралася». (Печ, комін у народнай традыцыі лічыліся своеасаблівым пераходам з нашага свету ў іншы, з аднаго стану і статусу ў іншы; гэта адзін з каналаў сувязі з душамі продкаў.) А потым, калі гаспадары давалі калядоўшчыкам пачастункі, Каза пачынала «ажываць»: спачатку расплюшчвала адно вока, пасля другое, усклакала, пачынала бегаць па хаце. Важна было, каб Каза заскочыла ў кожны куток. Усё гэта суправаджалася песняй-гімнам, якая тлумачыла змест, здавалася б, нечаканых дзеянняў незвычайнай гасці: «Дзе каза ходзіць, там жыта родзіць. Дзе каза нагой — там жыта капой. Дзе каза хвастом — там жыта кустом». А цяпер давайце правядзем аналогію з тым, што адбываецца ў прыродзе акуратаў у той час, калі святкуюцца Каляды, калі праводзіцца апісаны абрад. Гэта дні зімовага сонцастаяння. Надыходзіць самая доўгая ў годзе ноч, калі Сонца завяршае свой гадавы цыкл і, знясілішы, — «памірае». А назаўтра дзень пачынае зусім незаўважна спачатку («на адзін вераб'іны скок»), а потым усё больш і больш павялічваецца — Сонца «ажывае». І вось ужо яно радасна валадарыць на зямлі, заглядае ў кожны куток, дае жыццядайную сілу, ад якой «жыта родзіць»... Атрымліваецца, калядны абрад з Казой, як, дарэчы, і іншыя абрады нашых свят, праецыруе будучае (у нашым выпадку — наступны год) на дабрабыт. А сама Каза атаясамліваецца з гэтым самым дабрабытам і спадзяваннем на лепшае.

Але, аказваецца, усё не так проста. Бо гэта толькі адзін вобраз нашай рагатай герані. А калі прыгадаць, у вобразе каго нячыстая сіла добрым людзям з'яўляецца... Правільна — казла.

— Наогул, у народнай культуры каза — адзін з самых супярэчлівых сімвалаў, — гаворыць Янка Крук. —

Яна, бадай, адзіная з жывёл яднае тры светы нашага існавання: хтанічны (падземны, «той» свет), побытавы (гарызонт жыццядзейнасці чалавека) і «горні» (нябесны). Гэта можна прасачыць нават па нашых казках. Напрыклад, пра ваўка і сям'ю казлянят. Лічыцца, што гэта казка перш за ўсё з выхавачым сэнсам. Але, калі ўчытацца, задумацца, тут знойдзеш сэнс астранамічны, астралагічны, калі хочаце. Воўк толькі з трэцяга разу трапіў у хату і з'еў казлянят. Але не ўсіх —

адно схавалася ў печы (мы помнім, што сімвалізуе печ). І калі прыйшла маці-казя, казляня, якога не было відаць, вылезла з печы і расказала пра бяду. Далей — ведаецца: каза распарола ваўку жывот і выпусціла дзяцей на волю... Якая тут сімволіка? Ды гэта ж усё фазы Месяца! Вось яны былі відаць усё, вось з трэцяга разу (трэцяга фазы) іх амаль не засталася; вось нібыта і не відаць нікога (як на небе

на збыта), але ж ёсць насамрэч, проста знаходзіцца ў пераходным стане (у печы), і усё скончыцца добра, усё з'явіцца ў поўным складзе дома (а на небе выплыве поўня)... Ці вось яшчэ адна казка — пра бабовае зернейка, як дзед і баба палезлі па яго парастку на неба. Хто іх сустрэкаў? Тры казы: спачатку з адным вокам, потым з двума, на самым версе — з трыма. А трэцяе вока — гэта ў многіх традыцыях сімвал асаблівых ведаў. І тут каза — звышнатуральная істота, якая гэтымі ведамі валодае.

Адкуль такія парадоксы ў гэтым рагатым вобразе? Яны закладзены з самага пачатку ў старажытнай міфалогіі, лічыць навуковец. Старажытны паданні тлумачаць паходжанне казы так: яна мае такі дзіўны непрывабны выгляд, бо яе па сваім вобразе і падабенстве стварыў нячыцік, але ажывіць яе не змог (не хапіла «паўнамоцтваў») і ўдыхнуў жыццё ў няшчаснае стварэнне ўжо сам Усявышні.

— Гэта супярэчлівая істота насамрэч пайдноўвае абсалютна розныя, нават палярныя традыцыйныя культуры, — мяркуе Іван Іванавіч, маючы на ўвазе ўжо згаданы напачатку кітайскі гараскоп, дзе каза займае пачэснае месца сярод дванаццаці сакральных жывёл. — Акрамя казы, больш і не прыгадаеш ніводнага прадстаўніка рэальнага жывёльнага свету, які б меў такую сімвалічную і сэнсавую нагрукі і ў славянскай культуры, і ў зусім не падобнай на яе ўсходняй.

Вось такая незвычайная істота будзе талісманам наступнага года. Янка Крук без прэтэнзіі на нейкі прагноз, але чамусьці вельмі ўпэўнена паведаміў чытачам «Звядзі» па сакрэце, што для тых, хто нарадзіўся ў год Ка-

зы, 2015-ы стане годам здзяйснення самых смелых планаў і неверагодных задум. Надзвычай удалым ён будзе і для народжаных пад знакам жывёл, якія «сябруюць» з Казой у рэчаіснасці, — Каня, Быка, Свінні, Пеўня, Сабакі. Ды і для ўсіх астатніх гэта будзе год сямейнага ладу і дабрабыту. Яно і быць інакш не можа, бо «Дзе каза ходзіць — там жыта родзіць».

Алена ЛЯУКОВІЧ.

ДОБРЫ НАСТРОЙ — У ПАДАРУНАК АД КАЗЫ

Кожны з нас чакае ад наступнага года новых адкрыццяў і цікавых сустрэч, паляпшэння здароўя і сямейнага дабрабыту. І каб пацвердзіць свае надзеі, многія ўважліва прыглядаюцца да казы: якія сюрпрызы можа прынесці гэты жывы талісман 2015 года па ўсходнім календары?

Раскрыць характар гэтай цікавай і па-свойму ўнікальнай хатняй жывёлы нам дапаможа кандыдат сельскагаспадарчых навук, дацэнт кафедры прыватнай жывёлагадоўлі УА «Віцебская ордэна «Знак Пашаны» дзяржаўная акадэмія ветэрынарнай медыцыны» Таццяна КАВАЛЕЎСКАЯ.

Свойская каза — адна з найстаражытнейшых свойскіх жывёл. Раней за яе нашы далёкія продкі прыручылі толькі сабаку. Першыя свойскія козы з'явіліся каля 10–9 тыс. гадоў таму на тэрыторыі сучасных Ізраіля, Сірыі, Лівана, Турцыі, а затым былі прыручаны ў Старажытнай Грэцыі і на астравах Міжземнага мора. Продкамі сучасных свойскіх коз з'яўляюцца некалькі відаў дзікіх горных казлоў — беааравы казёл, які насяляў горы Каўказа, Малай і Сярэдняй Азіі, і вінтарогі казёл маркур, што родам з Альпаў і Гімалаяў.

Дык чым жа адрозніваецца гэты рагаты сімвал 2015-га?

Сціпласцю. Сярод іншых відаў свойскіх жывёл козы вылучаюцца, перш за ўсё, сваёй непатрабавальнасцю і кампактнымі памерамі, таму даглядаць іх могуць нават дзеці. Козы звычайна маюць моцнае здароўе і могуць ужываць у ежу шматлікія віды раслін і нават каштаваць любы матэрыял расліннага паходжання. Таму не здзіўляйцеся, калі ваша прыгажуня вырашыць «паласавацца» акуркам, паперай, упаковачным матэрыялам ці вяроўкай.

Таварыскасцю. У казы энергічны тэмперамент, яна таварыска, рухавая і чуйная жывёла, якая хутка рэагуе на змену акружэння. Козы могуць успрымаць чалавека як частку свайго статка. Некаторыя людзі лічаць, што козы нібыта «гавораць» вачамі, таму добры гаспадар заўсёды можа зразумець, што ім патрэбна.

Часта казляняты сябруюць з іншымі свойскімі жывёламі, забіраюцца на спіну аслам, коням ці сваім сабратам, каб пакатацца. На падворку з імі добра ўжываюцца куры, гусі, індкі.

Хітрасцю. Нягледзячы на некаторую кволасць, гэтыя жывёлы здольны пастаяць за сябе і сваіх дзетак перад дробнымі драпежнікамі, а пры неабходнасці — і абхітрыць ворага.

Цікаўнасцю. Козы ніколі мінуць новага ці незвычайнага для іх прадмета ці ўчастка пашы. Яны заўсёды шукаюць спосаб пераадолець перашкоду, а знайшоўшы, выкарыстоўваюць яго пастаянна.

Паслухмянасцю. Козы лёгка паддаюцца дрэсіроўцы: могуць хадзіць на павадку, пазнаюць і самастойна знаходзяць вароты хля-

ва, часам даюць даіць сябе толькі аднаму гаспадару, могуць вазіць невялікую калыска (раней у Германіі для вывазу малака з пашы выкарыстоўвалі саміх коз, а не коней).

Спрытнасцю. У пошуках корму ці дзеля гульні козы могуць залазіць на стромкія ўступы, дрэвы з пакатымі галінамі і нават дахі хат.

Бяспечнасцю. Козы — адзіныя свойскія жывёлы, якія распазнаюць усе віды выпраменьвання. Лічыцца, што іх скура ахоўвае ад сярэдніх і малых доз радыяцыі. Пасля аварыі на Чарнобыльскай АЭС шматлікімі навуковымі працамі бяспрэчна былі даказаны гэтыя ўласцівасці. Сляды радыеактыўных элементаў не былі знойдзены толькі ў казіным малаце і мясе.

Малако коз — унікальны прадукт. Яно змяшчае велькую колькасць амінакіслот, якія павышаюць устойлівасць арганізма да інфекцыйных захворванняў і нармалізуюць халестэрынавы абмен. Разам з тым, у казіным малаце няма бялку альфа-1s-казеіну, што выклікае ў людзей алергію. Па сваім саставе ў бліжэй, чым іншыя, да жаночага малака, таму яго традыцыйна выкарыстоўваюць для замены мацярынскага пры штучным выкармліванні грудных дзяцей.

Адзін з сімвалаў Расіі — арэнбургскія пуховыя хусткі, створаныя з казінага пуху, — высокая цаніліся ў XVIII-XIX стагоддзях ва ўсім свеце. Яны былі не толькі вельмі цёплымі, але і лёгкімі, ажурнымі і амаль бязважкімі.

Падрыхтавала
Вераніка КОЛАСАВА.

СЛОВА — ГАСПАДАРУ

Для Зоі **КАНДЫДАТАВАЙ** з Мінскага раёна козы сталі не проста свойскімі жывёламі, але сапраўднымі сябрамі:

— Раней трымала і коней, і кароў, і свіней. І калі з'явіліся козы, была прыемна здзіўлена іх дабрыйнёй, здольнасцю прыстасавацца да любых умоў і ў той жа час ахайнасцю. Яны непераборлівыя ў ядзе і, нягледзячы на прысмакі ад гаспадыні, могуць пакаштаваць і дубцы веніка, і кару з дрэў.

Козы — стадыны жывёлы і не любяць адзіноты. Калі ў нас з'явілася першая козачка (а сёння іх шэсць), то вельмі часта яна была панурая. Але як толькі да яе далучыліся яшчэ дзве сяброўкі, а жыла, нават малака ў яе пабольшала.

Сваім лідарам яны заўсёды выбіраюць казла, але паважаюць і іншых коз — старэйшую з іх заўсёды прапускаюць першай да ежы.

Калі козы дагледжаныя, яны вясёлыя і энергічныя, ласкавыя і чулівыя, паслухмяныя, але трохі баязлівыя. Я шмат чаму ад іх вучуся — напрыклад, спакою і адданасці, якой часта не хапае ў людзей.

Калі любіш жывёл, Бог заўсёды дае сілы, каб іх гадаваць.

Гісторыя пад Новы год

Гэта адбылося зімой у далёкай і глухой вёсцы. Мужыкі ў колькасці шасці штук вырашылі пайсці на паляванне на мядзведзя — зразумела, пасля «гэтай справы». Селі на трактар з прычэпам і паехалі ў лес. Прыехалі, вылезлі, пайшлі да бярогі і давай крычаць, палкамі біць і па-іншаму гучна парушаць спакой лесу. З усяе сілы надрываліся. А мядзведзь ніяк не лезе. Ну, і таксама, як заўсёды ў любой дошцы ёсць стрэмка, знайшоўся і тут свой тэрэтык-будзільнік. А прапанаваў ён усім разам стрэльнуць у мядзведзева лежбішча! Маўляў, нават калі не трапім у мядзведзя, дык шуму нарбім. Сказана — зроблена. Раздалося 12 стрэлаў... І тут разбуджаны гаспадар лесу, жывы, здаровы, з ровам вылез з бярогі!

Калі мядзведзь на заднія лапы ўстаў, росту ў ім, як у слана, аказалася. Мужыкі калі ўбачылі раз'юшаны аб'ект палявання, адразу дружна сыпанулі ў бок трактара, прычым кожны прэтэндаваў на ролю амаль Усейна Болта. Ззаду роў разбуджаны мядзведзь... Хто першы да трактара дабег — ірвануў на ім з месца. Астатнія пачалі скакаць у прычэп. Сярод іх быў адзін маленькі мужычок, які ніяк не мог скокнуць на борт. На яго шчасце, ён не апошнім бег: за ім быў дужы мужык, які і вырашыў дапамагчы. Дагнаў ён малага, схпіў яго пад пах, каб закінуць у кузаў. А той як адчуў, што яго нешта вялікае схпіла, і загаласіў на ўвесь лес: — Я не страляю! Я не страляю!

НЕ Я ГЭТА!

Малюні Аляксандра КАРШАКЕВІЧА.

Хачу такую работу, як у Дзеда Мароза! Суткі праз 364 ...

Ну, а ты, дзяўчынка, які хочаш ад мяне падарунак?

А ты што, дзед, хіба не атрымліваў ад мяне е-мэйл?

Што ў нас у шафе робіць Дзед Мароз?!

Выконвае мае жаданні...

9 рэчаў, якія трэба паспець зрабіць у 2015 годзе

1. Зняць са сцяны каляндар за 2011 год!
2. Дачытаць, нарэшце, асвяжальнік паветра і даведацца, чым жа там усё заканчваецца.
3. Прадухіліць канец свету, прадказаны вікінгамі, — гэтак жа, як я здолеў прадухіліць канец свету, прадказаны індзейцамі мая.
4. Пачаць усім расказваць, што збіраюся з Новага года займацца спортам.
5. Праводзіць больш часу з сям'ёй.
6. Праводзіць больш часу з тымі, хто мяне любіць. Нават калі гэта значыць праводзіць менш часу з сям'ёй.
7. Кожны дзень у абеда праходзіць пешшу не менш за два кіламетры: адзін — да «Макдональдса» і адзін — назад.
8. Перастаць выхваляцца блізім знаёмствам з вядомымі людзьмі, як мне даўно ўжо раіць Жэня Крыжановічкі.
9. Кінуць смаліць. Так, гэта складана. Асабліва ўлічваючы, што для гэтага мне спачатку прыйдзецца пачаць смаліць.

Муж прачынаецца раніцай 1 студзеня. Жонка моўчкі глядзіць на яго. Увесь ложак мокры. Ён, саромеючыся, глядзіць на яе і, заікаючыся, гаворыць: — Прабач... Я не ведаю, як гэта... Жонка: — Ды добра, супакойся. Гэта ты ўчора снежную бабу

УСМІХНЕМСЯ

прывалок, а я гадзіну рагатала, глядзячы, як ты яе на секс уломліваў...

Самы лепшы нацюрморт, які я бачыў у сваім жыцці, — гэта від на адкрыты пераднавагодні халадзільнік.

За вячэрай сын абвясціў, што напісаў ліст Дзеду Марозу. Сказаў, што сабе папрасіў верталёт, а маме — норкавае футра. «Дзед Мароз» папярхнуўся гарбатай!)))

Навіны. На навагоднім балі ў школе хлопчыка ў касцюме агурка ўкусіў п'яны фізрук.

— Ці спадабаліся вашаму сыночку падарункі? — Вой... Разбіў сыночак машыну падарункі... І машынку, і танк, і елку разбіў, і ўсе цацкі на ёлцы... — І мой падарунак разбіў?

— Ды не, ваш малаточак цэлы...

Прачнуўся. Апануўся. Выглянуў у акно. Апануўся яшчэ раз.

— Прывітанне, сяброўка! Як прайшоў Новы год? Пасля доўгай паўзы: — Як прайшоў?!

Сустрэў Новы год са сваім любімым катом. Ён еў «Віскас», а я — аліўе. А потым наадварот.

Учора загадаў навагоднія жаданні, а сёння на марозе губа трэснула. Намёк зразумеў.

Раніца 1 студзеня. У аптэку прыходзіць дзіця. Аптэкарка ў яго пытаецца:

— Што, хлопчык, таксама бацькі са спісам пасалі? — Так. — Так, зразумела, можаш не паказваць: цытрамон, актываваны вугаль.

Пасля навагодніх свят дзве бяды — гэта люстэрка і вагі...

Малюні cartatura.ru

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	9.29	16.57	7.28
Віцебск	9.26	16.39	7.13
Магілёў	9.19	16.47	7.28
Гомель	9.07	16.52	7.45
Гродна	9.42	17.14	7.32
Брэст	9.34	17.23	7.49

Месяц

Першая квадра 28 снежня. Месяц у сузор'і Цяльца.

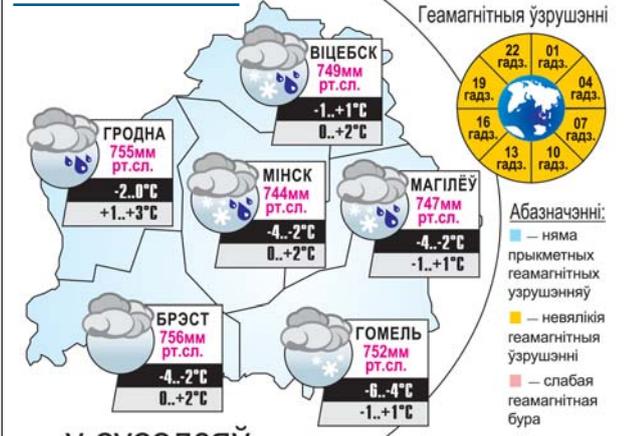
Імяніны

Пр. Зоі, Марка, Міхаіла, Сімяона. К. Меланіі, Сільвестра.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА	+1...+3°C	КІЕЎ	-3...-1°C	РЫГА	+2...+4°C
ВІЛЬНЮС	+2...+4°C	МАСКВА	0...+2°C	С.-ПЕЦЯРБУРГ	0...+2°C

Будзь у курсе!

Зніжкі

на «бытоўку» да свят

Напярэдадні навагодніх свят ва ўсіх абласных цэнтрах і сталіцы стартвала акцыя па прадастаўленні зніжак на аказанне бытавых паслуг для ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, малазабяспечаных катэгорый грамадзян.

У ёй прымаюць удзел прадпрыемствы бытавога абслугоўвання як дзяржаўнай, так і прыватнай формай уласнасці. Па 6 студзеня раённыя камбінаты бытавога абслугоўвання, цырульні, дамы быту, пральні, хімчыткі даюць зніжкі для вышэйназваных катэгорый грамадзян на асобныя віды паслуг у памеры ад 10 да 50 працэнтаў, паведамліў Міністэрстве гандлю. У перадсвяточныя дні 31 снежня і 6 студзеня прадпрыемствы бытавога абслугоўвання будуць працаваць па рэжыме рабочага дня.

Ну і ну!

Пагражаў... мабільнаму апэратару

Каля дзвюх гадзін ночы невядомы мужчына патэлефанаваў у даведачна-інфармацыйную службу аднаго з мабільных апэратараў з пагрозамі. Падчас размовы ён абражаў супрацоўнікаў кампаніі, у тым ліку абяцаў учыніць пагромы і выбухі ў офісах апэратара, паведаміла ГУУС Мінгарвыканкама.

Па чатырох названых мужчынам адрасах офісных памяшканняў былі накіраваны апэратыўныя службы. У выніку іх абследавання ніякіх выбуховых прыстасаванняў і рэчываў знойдзена не было. Неўзабаве была ўстаноўлена асоба таго, хто тэлефанаваў. Ён аказаўся 55-гадовай раней судзімы за лжывае паведамленне аб небяспецы. За тое, што учыніў мужчына, прадугледжана сур'ёзная адказнасць: гаворка можа ісці пра сем гадоў пазбаўлення волі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

У сувязі са святамі наступны нумар газеты «Звязда» выйдзе 3 студзеня 2015 года.